БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

36 ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 133 (4124).
8 ИЮЛЬ
СЕШАНБА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

БУКА. 1-«Пискент» совхозининг 6-бўлим пахтакорлари ғўза парваришини уюшқоқлик билан олиб бораётирлар. Ғўзага комплекс ишлов бериш тобора қизитилмоқда. Бўлим механизаторларидан А. Одилов, У. Мамаев, К. Шоимов, Ж. Мусақуловлар ғўза қатор ораларига ишлов беришда барчага намуна бўлмоқдалар. Экинга сув қўйиш ишлари ҳам уюшқоқлик билан олиб борилянти. Р. Пирназаров, Қ. Норбўтаев каби тажрибали сувчилар ғўзаларни қондириб суғормоқдалар.

А. ҚОРАЕВ,
А. АТАКИШИЕВ.

БЕКОБОД. 2-«Далварзин» совхозининг 5-бўлимидаги Мамасоли Азимов раҳбарлик қилаётган бригадада ғўзалар барқ уриб ўсмоқда. Улар бу йил 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнерга етказиб ҳосил олишни мўлжаллаганлар. Бригада пахтазорларида бир текис шоналаб гуллаётган бўлиқ ғўзалар кўзни қувонтиради. Ғўза парваришини сифатли олиб бораётган бригаданинг Фозил Раҳимов бошлиқ звено пахтакорлари ҳар туп экиннинг ҳосилдор бўлиб етилишига алоҳида аҳамият бермоқдалар. Ҳозир пайкалларда қондириб суғорилган ғўзалар кун сайин яшнамоқда.

Т. БУТАБОЕВ,
Х. ДЕҲҚОНБОЕВ.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. «Оққўрғон» совхозининг 5-бўлимидаги Ҳасан Азизбоев бошчилик қилаётган звено пахтакорлари бу йил ҳар йилгидан ҳам юқори ҳосил етиштиришга қатъий аҳд қилишган. Звенога қарашли 41 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олиш мўлжалланмоқда.

А. АБДУРАИМОВ.

ДУЙСАН ПИРМАНОВ бошлиқ звено деҳқонлари Оққўрғон районидаги «Озод» колхозида илғорлардан саналади. Улар бу йил ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил кўтариш учун курашмоқда. Суратда: звено бошлиғи Д. Пирманов.
Н. Тўраев фотоси.

АҲОЛИГА ГЎШТНИ КЎПРОҚ ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети 1965 йил март ва 1968 йил октябрь Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, республика чорвадорлари гўшт етиштиришни кўпайтириш соҳасида кейинги йилларда муайян иш қилдилар. Молларни боқиб ўстириш, ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртириш яхшиланди. Гўштга сотиладиган молларнинг кондицияси ортди.

Кейинги йилларда ўнлаб ихтисослаштирилган гўштчилик ва чўчқачилик совхозлари, бўрдоқичилик хўжаликлари, молларни боқиб семиртирадиган колхозлараро ва совхозлараро пунктлар вужудга келтирилди. Республикада беш йилликнинг уч йили мобайнида ем-хашакбоп экин майдонлари анча кенгайди, омухта ем ишлаб чиқариш ўсди. Буларнинг ҳаммаси колхоз ва совхозларнинг ем-хашак базасини бирмунча мустаҳкамлади.

Шу билан бирга гўшт етиштиришни кўпайтиришда мавжуд резерв ва имкониятлардан етарли даражада фойдаланилмаётир, молларни боқиб ўстириш, ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртиришни ташкил этишда, чўчқа гўшти етиштиришда жиддий камчиликлар бор.

Колхозлар ва совхозлар давлатга паст кондициядаги молларни топширмоқдалар ва ўз эҳтиёжлари учун ҳам ориқ молларни сўйиб юбормоқдалар. Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Узглавзаготскотооткорм» системасидаги бўрдоқичилик хўжаликларининг раҳбарлари ўз ем-хашак базаларини мустаҳкамлаш тўғрисида қайғирмаётирлар, молларни нуқул шулха, кунжара бериб боқилмоқда, натижада моллар яхши семиртирилмаётир. Кўпгина бўрдоқичилик хўжаликлари молларни боқиб ўстириш ва боқувга қўйиб семиртириш учун ишлаб чиқариш қувватларидан ҳаддан ташқари қониқарсиз фойдаланмоқдалар. Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва Ўзбекбирлашув жамоат овқатланиш корхоналарининг чиқиндиларидан молларни боқиб семиртиришда фойдаланмаётир.

Молларни ўстиришни, ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртиришни яхшилаш ҳисобига гўшт етиштиришни кўпайтириш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV пленуми қарорларини бажариш учун мол гўшти ва чўчқа гўшти етиштиришнинг саноат методларини жорий қилиш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тегишли қарор қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Озиқ-овқат саноати министрликларининг, «Узглавзаготскотооткорм», область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг, бўрдоқичилик хўжаликларининг раҳбарлари зиммасига молларни ўстириш, ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртириш учун таъсирли чоралар кўриш ва бу ишларни яхшилаш, гўшт етиштиришни янада кўпайтиришга эришиш вазифасини юклади.

Ана шу мақсадда **гўшт сотишга мўлжалланган молларнинг ҳаммасини** боқиб ўстириш, молларни ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртириш керак;

Барча колхоз ва совхозларда молларни боқиб ўстирадиган, ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртирадиган ихтисослаштирилган ферма ва бригадалар тузилсин. Ҳар бир бош молнинг бир кеча-кундузда ўртача камида 600-700 грамм семириши учун парвариш қилиш кескин даражада яхшилансин;

1969 йилдан бошлаб сўйишга ажратиладиган қорамолнинг ўртача тирик вазни камида 300 килограммга, қўйнинг тирик вазни 45—50 килограммга ва чўчқанинг тирик вазни 100 килограммга етказилсин.

«Узглавзаготскотооткорм», Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Озиқ-овқат саноати, Савдо министрликлари ва Ўзбекбирлашувнинг молларни семиртириш ҳисобига гўшт етиштиришни 1969 йилда 24,7 минг тоннагача, 1970 йилда 29,1 минг тоннагача ва 1971 йилда 35,2 минг тоннага қадар кўпайтириш юзасидан киритган таклифлари қабул қилинсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги «Узглавзаготскотооткорм» 1969 йил 1 августга қадар «Сергели» чўчқачилик совхози қурилиши юзасидан лойиҳа тузилишини таъминлаши, 1972 йилда шу совхоз қурилишининг биринчи навбатини ва 1973 йилда иккинчи навбатини тамомлаш билан чўчқа гўшти етиштиришни 10 минг тоннага етказиши мутлақо зарур. Совхоз қурилиши Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги зиммасига юклатилсин;

1970 йилда Тошкент, Андижон, Самарқанд, Қашқадарё ва Хоразм областларида бўрдоқига боқиладиган жойлари бўлган чўчқа репродукторларини лойиҳалаш ишлари тамомлансин. Чўчқа репродукторлари қурилишига 1971 йилда киришиб, бу ишни 1973 йилда тамомлаш керак;

«Хонобод», «Каттақўрғон», «Қарши», «Урганч», «Хатеп» хўжаликларида қорамолларни урчитиб кўпайтириш ташкил этилсин. Бу хўжаликларда сигирлар 1970 йилда минг бошга қадар етказилсин ва 1971 йилда қорамолларни урчитиб кўпайтириш ҳисобига 300 тоннадан гўшт етиштирилсин. Тошкент, Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё область ижроия комитетлари ва Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига мазкур хўжаликларга тегишли яйловларни ажратиб бериш топширилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги зиммасига Тошкент областидаги 4-«Оҳангарон», Правда газетасининг 50 йиллиги номли, Самарқанд областидаги «Красногвардейский» совхозларида қорамолларни махсус сўқимга боқишни ихтисослаштиришни уюштириш, 1-«Булунғур» ва 4-«Оҳангарон» совхозларида чўчқачилик фермаларини кенгайтириб, чўчқа гўшти етиштиришни 1200 тоннага қадар етказиш вазифаси юкланди. Чўчқахоналарни типовой лойиҳаларга мувофиқ энг янги технологиядан фойдаланиб ва ҳозирги замон технология ускуналари билан жиҳозлаб қуриш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларининг қуйидаги таклифларини:

Сирдарё областида йилига 2500 тоннага қадар чўчқа гўшти етиштирадиган «Прогресс» чўчқачилик совхозини, ҳар бири йилига 1200 тоннадан чўчқа гўшти етиштирадиган Самарқанд область 2-«Жомбой», «Рассвет» ва «Россия» совхозларини, Тошкент областидаги «Тошкент» совхозини, шунингдек, Қорақалпоғистон АССРда Тельман номли совхоз қурилишини тамомлаш ва лойиҳадаги қувватини ўзлаштириш тўғрисида;

1969 йилда Сирдарё областида йилига 1500 тонна чўчқа гўшти етиштирадиган янги чўчқачилик совхози тузиш тўғрисида;

Сирдарё областидаги мавжуд «Ударник», Қашқадарё областидаги Охунбобоев номли, «Кўкдала», Киров номли, Карл Маркс номли совхозларда икки-уч йил мобайнида чўчқа гўшти етиштиришни 1969 йилдагига нисбатан икки баравар кўпайтириш тўғрисидаги таклифларини қабул қилдилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва унинг лойиҳалаш институтларига 1969 йил 1 сентябргача совхозларни жойлаштириш учун зарур ишларни амалга ошириш ва шу базада янги совхозлар тузиладиган ҳамда чўчқачилик фермалари кенгайтириладиган мавжуд хўжаликларда айрим ишлаб чиқариш бинолари қурилиши лойиҳаларини мослаштириш, чўчқани бўрдоқига боқадиган хўжаликларнинг лойиҳасини тузишда илғор технологияни ҳисобга олиш ва чўчқанинг энг кўп семиришини ҳамда таннархи камайтирилишини таъминлайдиган тарзда барча процессларни тўла механизациялашни кўзда тутиш, бу ишларни 1970 йил 1 сентябргача тамомлаш; Самарқанд, Қашқадарё ва Хоразм областларида молни ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртирадиган учта ихтисослаштирилган совхоз, шунингдек «Баҳмал» совхозида молни ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртирадиган ихтисослаштирилган бўлим тузиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига 1969 йил 1 сентябрга қадар Ўзбекистон ССР Министрлар Советида қараб чиқиш учун янги ташкил этиладиган совхозлар тўғрисида тахминий техника иқтисодий докладни, ана шу совхозларни ёш қорамоллар билан таъминлаш тартиби ва шарт-шароитларини тақдим этиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, область партия комитетлари ва область ижроия комитетларининг республика областларида 19,3 минг бош мол боқиладиган 32 та колхозлараро бўрдоқичилик хўжаликлари ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқулланди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг республика шаҳарларида умумий овқатланиш корхоналарининг чиқиндиларидан фойдаланиб, чўчқани бўрдоқига боқувчи 28 та хўжалик ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Узколхозстрой», «Главсредазирсовхозстрой», «Узглавводстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмаси зиммасига қорамолларни ва чўчқани ўстириш ҳамда семиртириш учун янги совхозларни қуриш ва мавжуд хўжаликларни кенгайтиришни таъминлаш, шунингдек уларга барча зарур моддий-техника ресурслари, ускуналар ва ишчи кучлари ажратиб беришни таъминлаш топширилди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг чўчқани бўрдоқига боқувчи хўжаликларини қуриш Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги зиммасига, колхозлараро бўрдоқичилик хўжаликларини қуриш вазифаси эса «Узколхозстрой» зиммасига юкланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Главирсовхозстрой»дан, Сирдарё область партия комитети ва область ижроия комитетидан 1969 — 1970 йилларда Мирзачўлдаги янги совхозларда чорвачилик фермалари ташкил этишни, уларни зотли моллар билан таъминлашни талаб қилдилар.

Барча системадаги бўрдоқичилик хўжаликларини министрликлар ва идоралар билан келишиб, ўз вақтида ускуналар билан таъминлаш «Узсельхозтехника» бирлашмаси зиммасига юкланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетларига, хўжаликларнинг раҳбарлари зиммасига ҳамма жойда колхозчилардан, совхоз ишчилари ва хизматчиларидан ёш молларни боқиб ўстириш ва семиртириш учун ёш қорамолларни, қўй ва чўчқани ҳамма жойда сотиб олиш учун шартнома тузиш ва сотиб олишни уюштиришни юкладилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига колхозлараро бўрдоқичилик пунктларини кенгайтириш ва қуриш масалаларини қараб чиқиш ҳамда ҳал қилиш, уларга ем-хашак етиштириш учун ҳамда молларни боқиш ва ўтлатиб семиртириш учун яйловларни ажратиб бериш топширилди. Бундан ташқари Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига гўшт етиштириш учун ихтисослаштирилган совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, бу совхозларни қуриш ва ем-хашак базасини мустаҳкамлаш тадбирларини кўриш таклиф қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги зиммасига 1969 — 1971 йилларда Тошкент областида қорамоллар сўқимига боқиладиган бинолар комплексини қуришни амалга ошириш, Ўзбекистон ССР Госстройи ва республика Қишлоқ хўжалик министрлигига эса ана шу комплексни қуриш учун инженерлик-қурилиш қидириш ишларининг амалга оширилишини ва лойиҳа-смета хужжатлари тузишни юкладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдириб айтадиларки, партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ташкилотчилик ишларини кучайтириш йўли билан қишлоқ хўжалигидаги коммунистларнинг, барча меҳнатчиларнинг куч-ғайратини молларни ўтлатиб ва боқувга қўйиб семиртиришни оммавий уюштириш юзасидан мўлжалланган тадбирларни амалга оширишга, гўшт етиштиришни кўпайтириш резервларидан янада тўлароқ фойдаланишга қаратадилар. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани янада авж олдириб, аҳолини гўшт билан таъминлашни яхшилаш учун гўшт етиштириш ва тайёрлаш юзасидан олинган мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига эришадилар.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Германия Демократик Республикасининг партия—ҳукумат делегацияси 7 июлда расмий дўстлик визити билан Москвага келди. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси Вилли Штоф делегацияга бошчилик қилади.

Внуково аэродромида Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ю. В. Андропов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари ва бошқа расмий кишилар немис дўстларимизни самимий кутиб олишди.

Фахрий қоровул саф тортди. Германия Демократик Республикаси билан СССРнинг давлат гимнлари ижро этилди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ДЎСТ СУРИЯ НАМОЯНДАЛАРИНИ ШОДИЁНА КУТИБ ОЛДИ

Ўзбекистон пойтахти кўчалари ранг-баранг плакатлар ва транспарантлар билан безатилган. Араб, ўзбек ва рус тилларида «Яшасин совет—араб дўстлиги», «Суриялик олий меҳмонлар, хуш келибсизлар» деб ёзилган шиорлар бутун тошкентликларнинг ҳис-туйғуларини ифода килиб турибди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан меҳмон бўлиб келган Сурия Араб Республикасининг партия—давлат делегациясини тинчлик ва дўстлик шаҳри бўлган Тошкент тантанали вазиятда ва шодиёна қабул қилди. Делегацияга Араб Социалистик уйғониш партиясининг бош секретари, Сурия Араб Республикаси давлат бошлиғи ва бош министри Нуриддин Атаси бошчилик қилмоқда.

7 июль кечқурун, олий мартабали меҳмонлар тушган самолёт ерга қўниш олдидан аэропортга Тошкент меҳнаткашларининг жуда кўп намояндалари тўпланишди. Уларнинг қўлларидаги байроқчаларнинг ранги аэровокзал пештоқида кўтарилган Сурия Араб Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан ҳамрангдир.

Сурия Араб Республикаси партия — давлат делегациясини кутиб олиш учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, республика Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Г. Анисимкин, Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри М. Турсунов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Г. А. Габриельянц, И. В. Марцинюк, М. З. Мирзааҳмедов, А. Р. Хўжаев, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари А. С. Пономарев, Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский, СССР Олий Советининг депутати О. Содиқов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Сахибоев, республика министрлари К. С. Зоиров, В. И. Зоҳидов, С. Зиёмов, А. М. Қўчқоров, С. Мамарасулов, Ф. Хўжаев, Х. Х. Яхёев, Тошкент гарнизонининг бошлиғи генерал-лейтенант С. Е. Белоножко, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари Р. Бобожонова, Ғ. Нажимов, шаҳар партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, журналистлар аэропортга келишди.

Бундан бир неча соатгина илгари Ленинграддан учган самолёт ерга қўнади. Нуриддин Атаси билан бирга Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг ва сиёсий бюросининг аъзоси, Мудофаа министри генерал Ҳафиз Асад, Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси Мослиҳ Салим, Планлаштириш министри Нажи Даравша, давлат министри Хишам Ханнож, Сурия Араб Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Салоҳиддин Тарази ва суриялик бошқа меҳмонлар самолётдан тушиб келадилар.

Дўст давлат намояндаларининг Совет Иттифоқи бўйлаб сафарида уларга СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Н. Х. Арутюнян, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. М. Виноградов, Совет Иттифоқининг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳиддинов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин Шарқ мамлакатлари бўлими мудири вазифасини ижро этувчи И. Н. Якушин ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Самимий салом ва қутловлар такрор-такрор эшитилиб туради. Болалар меҳмонларга гулдасталар тақдим қиладилар, Нуриддин Атаси ва унинг ҳамроҳлари аэровокзал олдида тўпланган Тошкент меҳнаткашлари вакиллари олдига келадилар. Улар меҳмонларни Совет—Сурия дўстлиги шарафига айтилган табрик хитоблари билан кутиб оладилар.

Олий мартабали меҳмонлар мотоциклчилар фахрий эскорти кузатиб борган ҳолда аэропортдан шаҳарга қараб йўл оладилар. Шаҳар кўчаларида минг-минглаб тошкентликлар меҳмонларни самимий қутлайдилар. (ЎзТАГ)

Суратда. Сурия Араб Республикаси намояндаларини Тошкент аэропортида кутиб олиш пайти.
А. Абалян фотоси.

ЛЕНИН ЛЕКТОРЛАР МАДҲИДА

«Капитализм ва унинг қолдиқларини тугатиш, коммунистик тартибот асосларини жорий этиш, — деган эди Владимир Ильич, — эндиликда жаҳон тарихида бошланган янги даврнинг мазмунини ташкил этади».

Муборак номи ана шу янги давр рамзи бўлиб қолган буюк доҳий туғилган куннинг шонли 100 йиллиги тантаналари тобора яқинлашиб келмоқда. Бу тарихий кунга ҳозир бутун олам тараддуд кўрмоқда.

«Билим» жамиятининг Тошкент область бўлими ҳам ана шу шонли санага тайёргарлик ишларини кучайтириб юборди. Жамиятимизга уюшган кўп сонли лекторлар группаси жаҳон пролетариатининг улуғ доҳийси ҳақида, унинг жўшқин фаолияти, инсонийлиги ва камтаринлиги тўғрисида қизиқарли, мазмундор лекция ҳамда суҳбатлар уюштиришяпти.

Бундай лекция ва суҳбатлар ўзининг икки жиҳати билан кишиларда, айниқса, катта таассурот қолдирмоқда. Булар, биринчидан, Ленин ғояларининг халқ орасига янада чуқур сингиб бораётгани, уларнинг ҳаётийлигида бўлса, иккинчидан, Владимир Ильич Ленин тўғрисидаги лекцияларнинг тематикаси кенгайганлиги, улар ҳаётга янада кўпроқ яқинлашганлигидир.

Маяковский партия ва халқ, Ленин ва партия бир бутун тушунчадир, деб ёзган эди. Замон тобора олға қараб боргани сари В. И. Лениннинг буюклиги, олижаноблиги шу қадар кўпроқ намоён бўляпти. Агар ғоялар халқ руҳини ифодаласа, улар халқнинг ўй ва кечинмалари кўзгуси бўлса, бундай ғоялар ва уни яратган доҳийлар образи абадий яшайди, мангуликка ҳайкал бўлиб қолади.

Лекторларимиз ўз лекция ҳамда суҳбатларида ленинча таълимотнинг кишиларни садоқат, Ватанга муҳаббат, инсонпарлик ва меҳнатни севиш руҳида тарбиялашдаги моҳияти ва аҳамиятига диққатни кўпроқ қаратишяпти. Область меҳнаткашлари бундай лекциялардан катта маънавий озиқ олмоқдалар.

Албатта, киши лекторнинг у ёки бу лекциясини тинглаб, бирданига етук ва зукко бўлиб қолмайди. Кишиларни тарбиялаш, уларни ленинча анъаналар руҳида камолга етказиш мавсумий иш эмас. Бу доимо ижодий ва масъулиятли вазифадир.

Область «Билим» жамияти правлениеси жойлардаги партия ташкилотлари ва колхоз, совхоз, корхона, район раҳбарлари билан мустаҳкам алоқада бўлиб, ўз лекция ва суҳбатларининг текстларини ҳам шунга мослаб тузмоқда. Эндиликда лектор текст билангина чекланиб қололмайди. Текст лектор учун фақат бир йўлланма, холос. Ўқиладиган лекцияни ҳаёт билан боғлаш учун, лектор қаерда суҳбат ўтказаётган ёки лекция ўқиётган бўлса, ўша жойга мослаши, одамларнинг руҳи, маънавий эҳтиёжи билан ҳисоблашиши, маҳаллий фактлардан фойдалана билиши керак.

Жамиятнинг яқинда бўлиб ўтган III пленумида Олмалиқ шаҳар ва Орджоникидзе район «Билим» жамияти ташкилотларининг иши муҳокама қилинди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан бу ташкилотлар бирмунча намунали ишларни амалга оширганлар. Чунончи, ўқилган лекциялар сони ортган, лекторлар кўпайган. Сифат ҳам анча яхшиланган. Аммо, бошқа муҳим бир томонга етарли эътибор берилмаган. Кўпгина лекторлар текст билан чекланиб қолди, маҳаллий шароит билан ҳисоблашмаганлар. Маълумки, ҳар қандай йиғинларда ҳам ўқиса бўлаверадиган бундай «универсал» лекциялар одамларга, тингловчиларга таъсир этмайди.

Лекторнинг маданияти ва савиясини белгилайдиган омиллардан бири унинг юқори мақсадларни кўзлаб аудиторияга кира билишидир. У, кишиларни хўжалик соҳасидаги юксак вазифаларни бажаришга йўллай билсин. Жанговар сиёсий, руҳ, жўшқинлик, мазмундор ва ҳаммага тушунарли тилда сўзлаш, фикрни баён этишда услубнинг равонлиги ва пухталиги лектор учун асосий мезон бўлмоғи керак.

Область «Билим» жамияти якка тартибда лекциялар уюштириш билангина чекланиб қолаётгани йўқ. Талайгина оммавий-ташкилий тадбирлар ҳам кўриляпти. Доҳий таваллудининг қутлуғ юз йиллиги арафасида область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими билан ҳамкорликда ташкил этилган «Лекторлар куни» шундай ташкилий, таъсирли тадбирлардан бири бўлди. Шу куни 300 дан зиёд лектор ва мутахассис пойтахт областнинг шаҳар ва районларига чиқиб кетишди. Улар ичида медиклар, кимёгар олимлар, шоир, ёзувчи, хўжалик, маданият ва санъат ходимлари бор эди.

Ҳамиша барҳаёт инсон Владимир Ильичнинг ҳаёти, ўлмас таълимоти ана шу қизиқарли лекторлар гурунгининг бош мавзуи бўлиб хизмат қилди. Олимлар ва тажрибали лекторлар «В. И. Ленин — оддий ва камтар инсон», «Ленин ва совет халқларининг дўстлиги тўғрисида», «Ленин ва Шарқ» каби темаларда суҳбатлар ўтказишди. Бу суҳбатлар қишлоқларимизни шаҳарлардек обод қилиш, коллектив хўжалик маданиятини янада ошириш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун тинмай курашаётган меҳнатсевар кишиларда катта таассурот қолдирди.

В. И. Ленин ёш авлодни тарбиялаб, вояга етказиш ишига катта аҳамият берган эди. У, ёшларни бизнинг келажагимиз, дейиш билан бирга, уларни муносиб ўринбосар даражасига кўтармоқ керак, деб таълим берарди. Бунинг учун ёшлар билан шуғулланмоқ, ўсиб келаётган ёш авлодга коммунистик ахлоқ ва одоб нормаларини сингдирмоқ, уларни қатъиятли, жасур ва мард кишилар бўлиб етишуви учун курашмоқ зарур.

Область. «Билим» жамияти ёшларни ленинча васиятлар руҳида тарбиялашга катта эътибор бермоқда. Бу ишда билимдон, кўп йиллик тажрибага эга бўлган педагог лекторларнинг ёрдами катта фойда бўляпти. Улар доҳийнинг ҳар томонлама намунали ҳаёти ва революцион фаолияти тўғрисида ёшлар орасида кенг гапириб беришмоқда. «Ленинча яшаш ва ленинча ўқиш», «В. И. Лениннинг ёшларга васиятлари», «В. И. Ленин комсомол-ёшлар тўғрисида» каби темалардаги суҳбатлар, кечалар ҳар бир пропагандист-лекторнинг шу кунлардаги асосий машғулотига айланган. Бекобод металлурглари, Чирчиқ кимёгарлари, Янгийўл пойафзалчилари, чорвадорлар, деҳқонлар, ишчилар ва бинокорлар ўртасида ўтказилаётган ана шу мавзудаги суҳбат ва лекциялар кўпчиликда қизиқиш туғдиряпти. «Билим» жамияти ташкилотлари ўз ишларини аниқ план асосида ташкил этганлар. Уларнинг сафларида муаллимлар, партия ходимлари, хўжаликларнинг раҳбарлари бор.

В. И. Ленинни кўрган, у туғилиб ўсган ва яшаган жойларда бўлган одамлар билан учрашувлар тингловчиларни ниҳоят даражада қизиқтиради, ҳаяжонга солади. Областимизда бундай кишилар кўп. М. Бақоев, Е. Нагаев, Судорс ва Ю. Буховерлар Владимир Ильич билан ҳамсуҳбат бўлишган, унинг Шарқ халқлари тўғрисидаги башоратли сўзларини эшитишган. «Билим» жамияти уларнинг чиқишларини тез-тез ўтказиб турибди.

Пролетариат доҳийсининг кўп қиррали ҳаётини пропаганда қилишда турли-туман формалардан фойдаланиляпти. Масалан, жойларда Владимир Ильич ҳақида фотомонтажлар ташкил этиш, доҳий фаолиятини акс эттирувчи диафильмларни намойиш қилиш, доҳий овози ёзиб олинган граммпластинкаларни тингловчиларга эшиттириш лекциянинг жонли чиқишига ёрдам бериб, унинг мазмундор бўлишини таъминламоқда.

Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишда актив иштирок этган, Ленин ғояларини турмушга татбиқ этишда жонбозлик кўрсатган, Катта Фарғона канали ва Фарҳод ГЭСи каби йирик қурилишларда қатнашган меҳнат ветеранларининг ҳаёти ҳозирги авлод учун ҳар томонлама ибратли. Шу сабабдан бундай кишилар билан мулоқотда бўлиш, суҳбатларини эшитиш ҳар доим одатдан ташқари жонли ўтади. Суҳбатларга файз киритади, гурунгларга, йиғилиш ва учрашувларга бой мазмун бағишлайди.

Областимизда 360 дан ортиқ ленинча лекторий ишлаб турибди. «Билим» жамиятининг район ташкилотларидаги халқ университетларига юзлаб лектор ва пропагандистлар жалб этилган. Улар Лениннинг Совет давлати тузилиши ҳақидаги назарий ва фалсафий фикрларини омма орасида кенг тарғиб қилишяпти.

Жойлардаги жамият аъзоларининг билим даражаси ва лекторлик маҳоратини янада ошириш йўлида қатор илмий-методик ва ташкилий тадбирлар амалга оширилмоқда. Пойтахтлик олимлар, колхоз, совхоз, ўқув юртларида фақат лекция ўқиш билан чегараланиб қолмай, маҳаллий зиёкорлар томонидан ўқилаётган лекция ва суҳбатларнинг таъсирчан ва мазмундор бўлиши учун жон куйдирмоқдалар. Қимматли маслаҳатлар беришаяпти, бой тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар. Кўзга кўринган олимлар томонидан ёзилган лекция текстлари мунтазам равишда кўп нусхада босмадан чиқарилиб, маҳаллий тарғиботчиларга берилаётир.

Шонли сана тобора яқинлашмоқда. Ишчи станок ёнида, меъмор янги лойиҳа билан, бинокор шинам уйлар, пахтакор «оқ олтин»и билан бу кунни муборакбод этади. Халққа билим, зиё тарқатишдек олижаноб ишга бел боғлаган, Владимир Ильич Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш завқ-шавқи билан жўшган зиёкорлар — лекторларимиз ҳам ҳамиша эл-юрт хизматида.

Э. ЮСУПОВ,
«Билим» жамияти Тошкент область бўлими президиумининг раиси, фалсафа фанлари доктори, профессор.
Ж. МУМИНОВ,
жамият референти.

ҚИШЛОҚ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институти йил сайин кенгайиб бормоқда. Бу ердан кўплаб мутахассис кадрлар етишиб чиқмоқда. Суратда: институтнинг янги ўқув корпуслари.

М. Нуриддинов фотолари.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ

Совет халқларининг дўстлиги олам узра достон бўлмоқда. Бу улуғ, қудратли ҳамкорликка доҳиймиз В. И. Ленин асос солган. Коммунистик партия уни янада чиниқтириш, мустаҳкамлаш, янги поғоналарга кўтариш, унинг кучи-қудратини янада ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Шунинг учун ҳам мамлакатимиздаги бутун халқлар худди бир оила аъзоларидек, аҳил ва иноқ яшамоқдалар, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш йўлида оламшумул-тарихий ғалабаларни қўлга киритмоқдалар, хурсандчиликда ва бошқа ташвиш тушганда бир-бирларига ҳамкор ва ҳамдард бўлмоқдалар.

Тошкентдаги зилзила халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва қардошликка яна бир катта синов бўлди. Бу синовдан муваффақиятли ўтилди. Бутун совет халқлари вакилларининг бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилишлари туфайли зилзила оқибатлари тарих билмаган қисқа муддатларда бартараф этилди. Шу муносабат билан **«Тошкент бинокори»** газетаси навбатдаги сонларидан бирини ана шу дўстликни тараннум этишга бағишлади.

Газетанинг барча саҳифаларида дўстлик ҳақида ранго-ранг материаллар босилган. Унинг икки саҳифаси «Жаҳоннинг шодлиги йиғилса бутун, дўстлар дийдоридан бўлолмас устун» умумий сарлавҳаси остида берилган материалларнинг ҳаммаси ўқимишли, мазмунан чуқур. Ундан «Росташстрой» трестининг бошқарувчиси В. Жилин, Москва қурилиш-монтаж поезди 177-қурилиш бошқармаси бошлиғи А. Скорик, уфалик бинокор Г. Зокиров, украиналик бунёдкор Х. Миллер ва бошқа қардош халқлар қурувчиларининг мақолалари ўрин олган. Тошкентлик бир группа донгдор бинокорлар қардош республикалардан келган бинокорлар ҳимматини олқишлашар экан, уларга бутун Тошкент аҳолиси ва ўзбек халқи номидан чуқур миннатдорчилик билдирадилар. Журналист Ҳамид Нурий ўзининг «Дўстлик» сарлавҳали публицистик мақоласида совет кишилари ўртасидаги дўстлик бераётган мевалар ҳақида илиқ ёзади.

Газета саҳифалари дўстлик ҳақида айтилган ҳикматли сўзлар, қурилишни акс эттирувчи, илғор бинокорларнинг суратлари, плакатлар ва штрихлар билан безатилган.

«Тошкент бинокори» газетасининг халқларимиз дўстлигини улуғлашга бағишланган бу сони мақтовга сазовордир.

ПАРТИЯ ахбороти

ПРОПАГАНДИСТЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

ОЛМАЛИҚ шаҳар партия ташкилоти ташаббуси билан ташкил этилган кечки марксизм-ленинизм университетини яна 30 киши битириб чиқди. Битириб чиққанлар орасида 81-автобаза шофёрлари С. Волошин, Г. Цан, шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинати кадрлар бўлимининг мудири Е. Петрова, мактаб директорлари Ф. Шафиқов, К. Мельников ва бошқа ўртоқлар бор.

Пропагандист кадрлар тайёрлаш ишига айниқса, 81-автобаза бошланғич партия ташкилоти алоҳида эътибор билан қараяпти. Ўтган йили автобазанинг уч ходими марксизм-ленинизм университетини тамомлаб чиққан эди. Бу йил тўрт киши олий сиёсий маълумотли бўлди.

ИЛҒОРЛАР — ПАРТИЯ САФИГА

ОҲАНГАРОНДАГИ пластмасса буюмлари ва бинокорлик материаллари заводи партия ташкилотининг сафи ой сайин ўсиб бораяпти. Сўнгги пайтда ишлаб чиқариш пешқадамларидан 10 киши КПСС аъзолигига ва аъзоликка кандидатликка қабул қилинди.

Завод коммунистларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида мастер Албина Тихонова КПСС аъзолигига, слесарь Геннадий Лагода ва фрезерчи Геннадий Плотников ўртоқлар партия аъзолигига кандидатликка қабул қилиндилар. Ҳозир яна тўрт киши партияга кириш учун тайёргарлик кўраяпти.

КОММУНИСТ БОШЛИҚ УЧАСТКА

ЯХШИЛИК ХУДОЙБЕРГАНОВ партия аъзолигига кандидатлик муддатини муваффақиятли ўтаяпти. У ўз атрофига комсомол ёшларни тўплаб, бу йил махсус звено тузган. Звено ёшлари 23 гектар майдонда деҳқончилик қилишаяпти. Улар йил давомида 30 тонна лавлаги, 10 тонна картошка, 18 тонна карам, 20 тонна помидор ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятини олишган.

Звено аъзолари шу кунларда мажбуриятга яраша меҳнат қилишаяпти. Картошкага бир марта, помидорга икки марта сифатли ишлов берилди. Беда ўрими муваффақиятли бораяпти. Бу ишларни бажаришда комсомоллардан Б. Расулов, Ш. Медетова, С. Қосимов ва бошқа ўртоқлар алоҳида ғайрат кўрсатишаяпти.

Калинин районидаги 1-«Тошкент» совхозининг бошқа участкаларида ҳам ишлар қизғин. Коммунист ва комсомоллар бу йилги табиий қийинчиликларни мардонавор енгиб, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

А. РОЗИҚОВ.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ рўзғор холодильниклари коллективи бу йил 50 мингта «ОАЗИС-2» маркали холодильник ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Улар ўз аҳдларига яраша фидокорона ишлашяпти. Суратда: йиғув цехи слесарларидан Э. Саъдуллаев ва Н. Потапов ўртоқлар янги маҳсулотни жўнатишга ҳозирламоқдалар.

ОШПАЗНИНГ БИР КУНИ

Уй рўзғорчилик, унча-мунча харид қилиш мақсадида бозорга тушгансиз, ёки айтайлик, навбатдаги сменага ишга кетаяпсиз. Ёхуд шаҳарга меҳмон бўлиб келгансиз-у, уч-тўрт улфат билан томоша қилиб юрибсиз.

Вақт пешиндан оғиб қолган. Шу вақт денг, енгил эсаётган шабода қаердадир пиширилаётган барра кабоб билан лаззатли таомнинг хушбўй ҳидини қўшиб, димоғингизга олиб келиб урди. Турган гап, беихтиёр ўша жойга кириб иштаҳа билан овқатланиб олиш истаги пайдо бўлади.

Мана, ошхонанинг кенг, озода, салқин залига кириб, кассир ёнига яқинлашдингиз. Бугунги менюдан кўнгил истаган таомингизни танлаб ошпазга буюрдингиз. Ниҳоят, ошпаз сузиб берган мазали таомдан сўнг танангиз яйраб аччиқ чой ичиб ўтирибсиз.

Туряпсизми? Бир дақиқа сабр қилинг. Айтингчи, ҳозиргина ўз санъати билан сизни меҳмон қилиб, қўлини кўксига қўйиб кузатаётган хушфеъл ошпаз йигитнинг меҳнати ҳақида қандай фикрдасиз? Тўғри, уйингизда ҳам овқатланишингиз мумкин эди. Лекин уйда ҳамма вақт ҳам ана шундай кўнгил истаган таомни тайёрлаш имкони бўлавермайди. Шундай эмасми? Кечирасиз, гап масаллиқ устида эмас, масаллиқ бемалол бўлса ҳам таом тайёрлайдиган киши уйда бўлмаслиги мумкин ўзингиз эса тайёрлаш учун эринасиз ёки бўлмаса ишга, бирор жойга шошилиб турибсиз-у, тайёрлаш учун вақтингиз етишмайди. Қолаверса, сиз шу сабабли ҳам ошхонага ташриф қилгансиз.

Маълумки, ошхона уй эмас, кўпчилик овқатланадиган катта даргоҳ. Бу ерга ҳар куни минглаб кишилар келиб кетади. Ташриф қилган ҳар бир хўранда кўнгли тусаган овқатни сўрайди. Шундай экан, ошхонада ҳар куни кам деганда 7—8 хил овқат тайёрланиши табиийдир. Ҳар бир хил таомдан 10—15 порция тайёрланса ҳам бошқа гап эди, ҳар биридан хўранданинг талабига қараб 100—150 порциядан тайёрланади. Бундан ташқари, овқатдан кейин албатта чанқов босди учун чой ёки кофе, кампот ҳам тайёрланади.

Шунча таомни тайёрлаб, хўрандага ўз вақтида етказиб беришнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун қанча-қанча киши эрта тонгдан туриб, қанча-қанча масаллиқни арчиб тозалаши, тайёрлаши керак.

Л А В Ҳ А

Ҳа, шунақа. Сиз тонг уйқуси гаштини суриб ётганингизда ошпазлар ошхонага келиб, аллақачон ишга шўнғиб кетган бўлади.

Мана, бош ошпаз Кабир ака ошхона томон илдам шошилиб келяпти. Эрта тонг. Одамлар эмас, қуёш ҳам ҳали тонг уйқусида. Шаҳар кўчалари сув қуйгандек жимжит. Фақат эрта билан эл хизматига шошаётган кишилар-у, ёнбошига «Нон» деб ёзиб қўйилган машиналаргина ғизиллаб ўтиб қоларди. Кабир ака эртанги соф ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас оларкан, кўз олдидан шу ошхонага биринчи бор қадам қўйган кунларини ўтказди.

1951 йил эди, ўшанда. Кабиржон Октябрь районидаги ошхоналар трестининг 9-ошхонасига шогирд бўлиб келди. Ошпазлик санъатини ўрганиб олиш осон бўлмади. Лекин Кабиржон сочи шу йўлда оқарган тажрибали ошпаз, устозларидан бу санъатнинг сирларини билиб олишга ҳаракат қилди. Меҳнатлари зое кетмади. У тез орада устозлари марҳум Жўра ака ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли кекса ошпаз Шокир акалардан олган, ўрганган тажрибаларини амалда синаб кўрди. Устозлари шогирд тайёрлаган таомдан татиб кўриб, «офарин, меҳнатимиз зое кетмапти», дейишди, ўшанда. Унга оқ йўл тилашди...

Кабиржон ана шу ҳаёллар билан ошхонага кириб келганда соат ҳали еттига ҳам бонгургани йўқ эди. Кийимини оқ халат билан алмаштириб, овқат пишириладиган хонага кирганида шогирдлари аллақачон қозонга олов ёқиб юборишган эди. Кабиржон одатдагидек улар билан саломалик қилишди-да, неча қозонга олов ёқилганлигини, масаллиқлар қанчаси тайёрлаб қўйилганлигини сўради.

— Ҳозирча 8 та қозонда ёғ қиздириляпти. Масаллиқлар ҳам шунга яраша тахт қилиб қўйилди, — жавоб берди пиёз артаётган ошпаз йигитлардан бири, — хотиржам бўлинг, хўрандалар эҳтиёжига қараб яна икки қозонга олов ёқишимиз ҳам мумкин.

— Баракалла, ишқилиб хўранда ошхонамиздан ранжиб чиқиб кетмаса бас. Ўзингиздан қолар гап йўқ, — деди Кабир ака шогирдига насиҳатомуз, — хўранда ошхонага кирдими, у истаган овқатини иштаҳа билан еб, миннатдорчилик билдириб кетсин. Шунга ҳаракат қилиш керак.

Ҳақиқатан ҳам ошхонанинг қўли ширин аҳил коллективи шундай ҳурматга сазовор бўлишяпти. Бу ошхонада ҳар куни миллий таомлардан лағмон, палов, манти, шашлик, шўрва, европача рагу, гуляш, бифстроген, бифштекс, котлет ва бошқа таомларни истаган вақтингизда тановул қилишингиз мумкин. Бу ошхонага ташриф қилган хўранда ўзи истаган таомни сўраганда «йўқ, ҳали тайёр эмас, ёки бугун бундай овқат тайёрлангани йўқ» деган жавобни эшитмайди.

— Элга хизмат қиламан деган ошпаз вақтни ҳисобга олмайди, — дейди бош ошпаз Кабиржон Ҳакимов, — вақт тарозига солинадиган бўлса, албатта ютқизилади. Шунинг учун кечқурун овқатни тарқатиб бўлиндими, эртанинг ҳаракатига тушилади. Эртага пишириладиган, лағмон, палов, манти, рагу, гуляш, шунга ўхшаш таомларга керакли бўлган масаллиқлар кечқурун тўғрилаб қўйилади. Эрталаб келиб тўғридан-тўғри қозонга олов ёқилади. Таом эса эрта билан соат 12 га қолмай тайёр бўлади. Биз ҳар куни хўрандаларга 1 минг порциядан ортик овқат тарқатамиз. Бунинг учун 50—70 килограмм, 40 килограмм сабзи, қўйингчи ҳаммаси бўлиб 250 килограмм сабзавот маҳсулотларини кечқурун ишдан кейин артиб, тозалаб эртанги кун учун тахт қилиб қўйишимиз керак.

Ана кўрдингизми, бир ошпаз ана шундай тиғиз вақтингизда кўнглингизни олиб, истаган таом билан меҳмон қилиш учун, сизнинг бир оғиз ширин сўзингизни эшитиш учун бир кунда қанча меҳнат қилиши керак экан.

Лекин, мазали овқатдан кейин сиз билдирган бир оғиз илиқ сўз ошпазнинг бутун чарчоғини тарқатади, руҳини тетик қилади.

А. ШАЙХОВ.

ЁШЛАР ҒАЙРАТИ

«Ўзбеккиммаш» заводи коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг шонли 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб қувончли ютуқларини қўлга киритаяпти. Эришилаётган муваффақиятларда ёшларнинг ҳиссаси алоҳида бўлаяпти. Ҳозир цехларда 400 дан ортиқ комсомол ва 50 га яқин ёш коммунист барчага намуна кўрсатиб меҳнат қилаяпти.

— Заводнинг 4-ва 5-цех ёшлари бошлаган ташаббус ҳаммамизни мамнун этди, — дейди корхона комсомол комитетининг секретари А. Худойберганов, — улар юбилей шарафига оширилган мажбурият олдилар. Мажбурият бўйича ҳар бир комсомол аъзоси кунлик нормани 130 процентдан ошириб бажариши, йил давомида 200 тонна темир-терсак йиғиб бериши керак. Ёшлар бир бўлиб қўшимча равишда бешта кўрак чувиш машинаси, бешта сеялка йиғиб пахтакорларга ҳадя этадилар.

Ёшлар меҳнатда ўрнак бўлишлари билан бирга ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимларини ҳам оширмоқдалар. Завод ҳузуридаги 16-ишчи-ёшлар мактабида 300 га яқин ёш фан асосларини эгаллаяпти. Шунингдек, 300 ўспирин техника сирларини ўрганмоқдалар. Айниқса С. Умаров, В. Радченко, В. Абрамов ўртоқлар меҳнатда ҳам, ўқишда ҳам зўр ғайрат кўрсатяптилар.

Завод комсомол комитети ёшларни ғоявий чиниқтиришга ҳам алоҳида эътибор бераяпти. 300-дан ортиқ комсомол сиёсий маориф тўгаракларида билимини оширяпти. Бу тадбирларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришга ижобий таъсир кўрсатаяпти. Корхонада қишлоқ хўжалик техникаси тайёрлаш муваффақиятли адо этиляпти.

С. САЪДУЛЛАЕВ.

Новаторлар ҳиссаси

Бу корхона коллективи меҳнаткашларнинг рўзғорлари эҳтиёжлари учун кўплаб хилма-хил буюмлар ишлаб чиқаришмоқда. Маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш қатори унинг янги хилларини тайёрлаш, харидорбоп анжомларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу хайрли ишга корхона новаторлари коллективи ҳам ўз улушини қўшмоқда.

Тиниб-тинчимаслар беш йил давомида камида билан 55 минг сўмлик фойда келтирадиган таклифларни амалга оширишга аҳд қилган эдилар. Бу мажбурият ўтган уч йил давомидаёқ анча зиёдаси билан адо этилди. Фақатгина ўтган йили уларнинг ташаббуси билан 31 таклиф амалга оширилиб, бундан коллектив деярли 90 минг сўмлик жамғарма олди.

Сафи тобора кенгайиб бораётган рационализаторлар ва ихтирочилар бу йил ҳам самарали изланишяпти. Улар ҳозиргача йигирмадан ортиқ таклиф билан чиқдилар. Уларнинг бир нечтаси амалга оширилди. Бундан коллектив ҳар йили ўн минг сўмликдан кўпроқ фойда кўради.

Кекса ва тажрибали ишчи Тимофей Карасёв Тошкентдаги хўжалик буюмлари заводи янгилик изловчиларининг сардори ҳисобланади. Бу тиниб-тинчимас новатор корхонада йигирма йилдан ортиқроқ вақтдан бери ишлаб келмоқда. У барча технология жараёнларини, асбоб-ускуналарни жуда пухта билиб олган. Шунинг учун ҳам ҳар йили уларни такомиллаштиришга қаратилган бир нечтадан таклиф билан чиқади. В. Тўлаганов, И. Фадеев, Д. Хари, А. Перля, Ю. Гороховский ўртоқлар ҳам актив рационализаторлардан ҳисобланишади. Уларнинг ҳар бири бир нечтадан таклиф авторларидир.

Коллектив мураккаб жараёнларни енгиллаштираётган бу ижодкор ишчи-хизматчилардан бениҳоя миннатдор.

Е. АЗИМОВ.

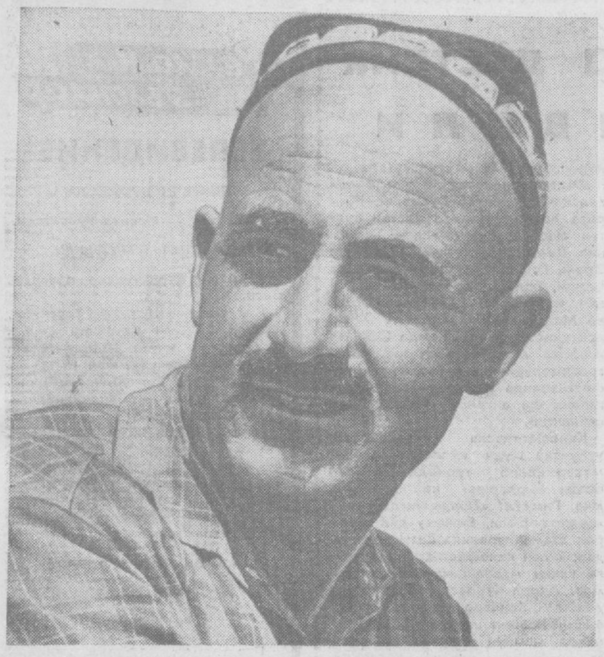

ҲОЖИАКБАР Ҳожимирзаев Янгийўлдаги Назарали Ниёзов номли колхозда звено бошлиғи бўлиб ишлайди. У бошчилик қилаётган звено бу йил она-Ватанга 147 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилган. Суратда: Ҳ. Ҳожимирзаев.

Б. Ғафуров фотоси.

КАНОПДАН МЎЛ ҲОСИЛ ОЛАМИЗ

Партия ва ҳукуматимиз суғориладиган ерлар ҳосилдорлигини ошириш йўлида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Ер, сув, техника, ишчи кучи етарли. Фақатгина ишнинг кўзини билиб, шароитни чуқур ўрганиб иш тутмоқ керак, холос. Шундагина деҳқон эришган ютуғидан қаноат ҳосил қилади.

Ўтган йилги қийинчиликлар ҳақида икки оғиз сўз. Канал ҳам иссиқсевар ўсимлик. Биз экишни апрель ойида бошладик. Ерда ҳарорат етарли бўлганлиги учун уруғ тез кунда униб чиқди. Ниҳолларни парвариш қилиш уруғ униб чиқиши биланоқ бошлаб юборилди. Канопни озиқлантириш, суғориш, сифатли ўтказилганлиги, зарпечакка қарши кураш ўз вақтида олиб борилганлиги ҳосилни йиғиштириб олишга барвақт киришиш имконини берди. Кўрсаткичларимиз ҳам чакки бўлмади. Ҳар гектар майдондан пландаги 157 ўрнига 181 центнердан каноп олдик.

Бу йил баҳор серёғин келди. Лекин экишни иложи борича кечиктирмай вақтида ўтказдик. Ҳозирги кунда парвариш авжида. Канопни суғориш ку кунлардаги муҳим ишлардан. Биз йирик карталарни марзалар олиб бўламиз. Бу ниҳолнинг қониб сув ичишини таъминлаяпти. Эгатларнинг узунлигига ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Чунки эгатлар узун бўлса, каноп ниҳоллари бирдай қониб сув ичмайди.

Ажойиб, уста сувчиларимиз бор. Ли Пётрни бригадамиз деҳқонлари яхши билишади. У ўз ишининг моҳири. Майдонларимиз шароити унга беш бармоқдай маълум. Бу йил бизда канопчилик звеноларига сувчилар раҳбарлик қилишяпти. Ли Пётр ҳам звено бошлиғи. Пётр ҳозирги кунда канопни қондириб суғориш учун барча имкониятларни ишга солмоқда.

Каноп ҳосилдорлигини оширишнинг энг муҳим омилларидан бири зарпечакка қарши курашишдан иборат. Бу соҳада бироз эътиборсизлик қилсангиз, оз муддат ичида кўплаб ниҳолларни ўраб олиб, ҳосилни нобуд қилади. Бир йилда айрим карталарни 10—12 мартагача зарпечакдан тозалаймиз. Мария Ким, Мария Пягай, Елена Пак, Лиза Ким сингари канопчиликни юксалтиришга улкан ҳисса қўшиб келаётган жонкуяр аъзоларимиз бор. Улар айни кунларда ленинча меҳнат вахтасида туриб тинмай, мўл ҳосил учун кураш олиб боришмоқда.

Бу йилги маррамиз ҳар гектар каноп майдонидан пландаги 154 ўрнига 190 центнердан «кўк олтин» кўтаришдан иборат. Дала ишларининг шу кунги суръат ва сифати кўзлаган маррамизни эгаллашимиздан далолат бериб турибди.

Константин КИМ,
Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи.

КОМСОМОЛ БОШЛИҚ ЗВЕНОДА

Убайдулла 10-синфни муваффақиятли тугатгандан сўнг Олмазордаги механизаторлар тайёрлов курсига кириб ўқий бошлади. Курсни тугатиб, туғилиб ўсган қишлоғига қайтиб келди. Колхоз правлениеси бу ёш механизаторга «Т-28» маркали тракторни бириктди ва колхознинг Обид Эргашев бошчилик қилаётган бригадасига ишга юборди.

Орадан ҳали унчалик кўп вақт ўтгани йўқ. Убайдулла Мирзажонов ана шу даврда ишнинг кўзини биладиган механизатор бўлиб етишди. Йил бошида Убайдуллани 5-звенога бошлиқ қилиб тайинлашди, у ҳозир ўзи бошлиқ звено пахтазорларида ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилаяпти.

— Звеномиз аъзолари, — дейди у, — беш йилликнинг тўртинчи йилида 58 гектар пахта майдонига барака уруғини қадаб, гектаридан 27 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил олишга аҳд қилишган. Шу кунгача пахта майдонларимизга уч марта узунасига ва кўндалангига ишлов бериб бўлдик. Энди сувчилар ҳар туп ниҳолни қондириб суғормоқдалар.

Дарҳақиқат, сувчилардан Ҳаитбой Анназоров, Олтинбой Абдукуловлар кунлик топшириқларини 1,5 — 2 ҳисса қилиб адо этмоқдалар. Звено аъзоларидан Ортиқжон Абдужалилова, Юсма Бадалова, Абдужалил Абдурасуловлар пахтазорда жонбозлик кўрсатаётган азамат колхозчилар ҳисобланадилар.

М. БОБОЕВ,
Янгийўл районидаги Н. Ниёзов номли колхоз.

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг Х. Аҳмедов бошлиқ бригада даласида ем-хашак жамғариш жадал олиб борилияпти. Суратда: бригада даласида беда ўриш пайти.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

КЎПЛАБ МЕХАНИЗАТОР КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙЛИК

Колхоз ва совхозларимизда техника тобора кўпаяпти. Шундай экан, механизатор кадрларга бўлаётган талаб ҳам тобора ортяпти. Буларни тайёрлашда ҳунар-техника ўқув юртлари катта роль ўйнайди. Бундай билим юртлари Тошкент областининг хўжаликларига кўплаб кадрлар етиштириб бермоқда. Машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова ҳам ана шу қишлоқ хўжалик билим юртини муваффақиятли тамомлаб, янги касб эгаллаган аёлларимиздан биридир.

Лекин бу билан жойларда кадрлар тайёрлаш яхши кетаётир, деган хулосага келиб бўлмайди. Ҳали ҳам областда механик-ҳайдовчилар, комбайнчилар, тракторчи кадрлар тайёрлаш талабга жавоб бермайди. Айниқса, Бўка, Бекобод, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон ва Юқори Чирчиқ районларидаги колхоз ва совхозларда механизатор кадрларнинг етишмаётганлиги бунга ёрқин мисол бўла олади. Бунга асосий сабаблардан бири шуки, ҳали ҳам кўп хўжаликларнинг раҳбарлари турли бўлмағур сабабларни рўкач қилиб ўқув юртларига ёшларни жўнатишмаяпти.

Шуни ҳам айтиш керакки, илғор совхозларнинг кадрлар тайёрлашдаги тажрибаларидан ҳамма ерда ҳам тегишлича ўрганилмаяпти. Ваҳоланки, бундай хўжаликларда ишчи-хизматчилар ва бошқа касбдаги кишиларга техникани ўргатиш яхши йўлга қўйилган. Бундай кадрлардан долзарб пайтларда, айниқса ғалла ўрим-йиғими, пахта териш кампанияларида бемалол фойдаланиш мумкин.

Бу йил «Узсельхозтехника» бирлашмаси район бўлимларида ва совхозларнинг ҳузурида 650 тракторчи, 850 механик-ҳайдовчи ва 45 комбайнчи тўрт ойлик курсларда билим олишлари, қайтадан ўқишлари керак. Аммо шунга қарамай, ҳалига қадар областнинг кўп районларида тегишлича эътибор берилмаяпти. Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхозда механизаторлар тайёрлаш курсига белгиланган нормадаги киши ҳалигача ажратилмаган. 30 ўрнига фақат 11 қиз ўқияпти, холос. Бекободдаги 4-, Орджоникидзе районидаги 21-, Янгийўл районидаги 1-ҳунар-техника билим юртларида ҳар йили кўплаб механизатор кадрлар ўқишяпти, қайта тайёрланмоқда. Лекин шунга қарамай бу ўқув юртларида кадрлар тайёрлашда ҳам бир қанча камчиликлар мавжуд эканлиги аниқланди. Ҳунар билим юртлари янги маркадаги тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари билан тўла таъмин этилмаган. Ётоқхоналар талабга жавоб бермайди. Ўқув-тарбия ишлари бўш йўлга қўйилган.

Колхоз ва совхозларда тажрибали, ишчан механизатор кадрларни тайёрлашда йўл қўйилган камчиликларни дарҳол тузатиш керак. Ҳамма ерда ҳам ўқув ва практик машғулотларни намунали йўлга қўйиш лозим. Ўқувчиларнинг курсларда олган билимларини бевосита ишлаб чиқаришга боғлаган ҳолда олиб боришга эътибор бермоқ керак. Бундай ишни йўлга қўйишда район ишлаб чиқариш бошқармалари, «Узсельхозтехника» бирлашмасининг район бўлимлари ва район ижроия комитетларининг ходимлари кўз-қулоқ бўлиб турмоқлари лозим.

Р. ЗУФАРОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги кадрлар тайёрлаш бошқармасининг катта методисти.

ОНА ВАТАН БЎЙЛАБ

ДОҲИЙ КИТОБЛАРИ БАЙРАМИ

ХАРЬКОВ. А. М. Горький номидаги марказий маданият ва истироҳат паркида Ленинга бағишланган китоблар байрами ўтказилди. Шаҳар ёзувчилари ва рассомлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган ўзларининг янги асарлари тўғрисида ҳамшаҳарларига ҳикоя қилиб беришди. Нашриётларнинг ва Фрунзе номидаги китоб фабрикасининг ходимлари юбилейига атаб чиқарилаётган янги адабиётлар билан меҳнаткашларни таништиришди.

ЛЕНИН ТЎҒРИСИДА ТУРКМАН ТИЛИДА АСАРЛАР

АШХОБОД. В. И. Лениннинг «Ёшлар тўғрисида», мақолалар тўплами ва кекса большевик А. А. Андреевнинг Владимир Ильич тўғрисидаги эсдаликлари туркман тилида нашр қилиниб, китоб магазинларига чиқарилди.

Бу — доҳий туғилган куннинг 100 йиллигига «Туркманистон» нашриётининг дастлабки ҳиссасидир. В. И. Ленин асарлари 40 томлиги туркман тилида нашр қилинди. Яқинда тўпламнинг 41-ва 42-томлари чиқади.

ТОШКЕНТ МУЗЕЙИГА ТУҲФА

БОКУ. В. И. Ленин музейининг Боку филиали Узбекистон пойтахтида барпо этилаётган В. И. Ленин марказий музейи филиалига Ильичнинг СССР ва дунё халқлари тилларида нашр қилинган асарларини, доҳий асарларининг бир қанча дастлабки нашрларини тортиқ қилди.

Бокулинлар Тошкентдаги ҳамкасблари учун «Ленин ва Озарбайжон» деган виставка тайёрлаяптилар. (ТАСС).

Область кинопрокат конторасида У. Сайдахмедовани ҳамма ҳурмат қилади. Ўз касбининг жонкуяри, хушмуомила бу қиз ҳар куни неча юз метрлаб ленталарни кўздан ўтказади. Суратда: У. Сайдахмедова иш устида.

Л. Глауберзон фотоси.

ОРЗУНИНГ УШАЛИШИ

ОЧЕРК

МАЖЛИС тугади. Одамлар ғовур-ғувур қилиб аста тарқалишди. Катта хона жимиб қолди.

Эгамназар меҳмонларни кузатиб, ташқарига чиқди. Хайрлашиш вақтида райком секретари унга яна бир марта муваффақият тилади. Машина жўнаб кетди. У ҳам илгари колхозларда бўлар, ишлар билан танишар, кетаётганда худди шундай истаклар билдириб, район маркази томон ошиқарди. Мана бугун у колхозда қолаяпти.

Дафъатан у ўзини ғалати сезди. Кўчанинг у ер, бу ерида суҳбатлашиб турган колхозчилар Эгамназарни кўпдан бери яхши танишса ҳам, ҳозир унинг ёнига бориб гапиришишга, гапни нимадан бошлашга иймниб, узоқдан сергак қараб туришарди. Эгамназар ҳам ўзини қандайдир ўнғайсиз ҳис қилар, аввалари шу колхозга келганда бригадир, звеновой, колхозчилар билан ҳазил-мутойиба қилиб юрган одам, мана шу пайтда улар билан нималар тўғрисида гап бошлаб юборишни ўйлаб, у ҳам атрофдан унга-бунга «ҳа, ишлар тузукми», «қалай, яхши юрибсизми» мазмунидаги азмойиш олишдан нарига ўтмасди.

Бугунги мажлиснинг руҳидан Эгамназар хурсанд эсада, шу билан бирга нима учундир кўнглининг аллақаери ғаш эди. Уни райком секретари колхоз раислигига тавсия этганда одамлар жимиб қолишди. Балки ўзлари ўйлаб қўйган кишилари бормидикин? Ҳозир райком бюросининг қарори ана шундай, дейилгандан кейин, балки азбаройи райком ҳурмати бирор киши юрагидаги гапни айтишга ботинолмагандир? Шунақа воқеалар бўлмаганми: бугун райком бир одамни раисликка тавсия қилади, кўпчилик қарсак чалиб кутиб олади. Орадан бир ҳафта, ўн кун ўтар-ўтмас райкомга хат келади. Кўпинча мазмуни қуйидагича бўлади:

«Янги юборган раисларингизнинг оёқ олиши бизга ёқмаяпти. Ўзимиз айтган одамни сайламоқчимиз...».

Ана шу бир группа колхозчилар имзо чеккан хатда яна заминдорроқ иборалар ҳам бўлади. «Райком демократия йўлини тутса чакки бўлмасди-да...» мазмунида.

Ахир, бугун демократияга хилоф ҳеч қандай ҳаракат қилинмади. Олдин райком секретари колхозчиларнинг ўзига ташлаб қўйди: «Олдинги раисларингиз вазифасини кўнгилдагидек бажаролмаяпти. Ҳосилдорлик жуда камайиб кетди, даромад ҳам шунга яраша кўпчилик хўжаликлардан анча паст. Қишлоқ қурилиши ниҳоятда қониқарсиз аҳволда. Райком шуларни мулоҳаза қилиб, колхозга янги раис сайлашни сизлар билан муҳокама қилаяпти. Бўлажак раис жонкуяр, меҳнаткаш, ташкилотчи, қишлоқни обод қилишга қодир, хуллас, сизларнинг талабларингиздагидек бўлиши керак, деганда ҳам ҳеч ким ҳеч нима демади.

Тўғри, бир-икки одам ўтирган жойидан туриб, уч-тўрт оғиз гап айтган бўлди. Улар ҳам «Райком секретари айтмоқчи сайланадиган раис халқ ғамини ейдиган, колхоз учун жон куйдирадиган киши бўлса бас, биз меҳнатдан қочмаймиз», дейишди. Ана шундан кейингина райком секретари Эгамназар Хатамовнинг номзодини кўрсатди. Ғовур-ғувур бўлиб турган хона жимиб қолди. Секретарь «Қани, кимда қандай гап бор?» деганда ҳам ҳеч ким ўрнидан туриб дарров бир нима дея қолмади.

Шу пайтдаги дақиқалар Эгамназар хаёлида соатларга тенгдек узоқ туюлиб кетди. Ҳозиргина одамларга тик қараб ўтирган Эгамназар бир нафас ўзини қаёққа қўйишни билолмай, ўнғайсизланди. Ўрта ердан туриб, «бир оғиз гапимиз бор эди, мумкинми», дегандагина бироз ўзини енгил ҳис қилди. Яна одамларга тик қаради.

У гапирмоқчи бўлган одамни дарров таниди. Сирдарё бўйигача чўзилиб кетган ерлардаги бригаданинг аъзоси. У ҳар гал шу колхозга келганда, ўша томонларга бормай қайтмас, колхозчилар, бригадир ва звено бошлиқлари билан узоқ гаплашиб ерларнинг захини қочириш, далаларни пухта текислаш, ҳосилни кўтариш учун яна нималар қилиш зарурлиги ҳақида узоқ гаплашиб ўтирарди.

Ҳар галги ана шунақа суҳбатларда ҳозир сўзламоқчи бўлиб ўрнидан турган колхозчи жуда яхши фикрларни айтар, аммо шунга жон куйдирилмаётгани важидан, баъзан колхоз раҳбарларидан зорланиб қўярди. Қани, эшитайликчи, у ҳозир нималар деркин?

— Райком ўртоқ Хатамовни колхозимизга раисликка юборсак нима дейсизлар, деб мана биздан сўраб турибди. Райкомдаги раҳбарларимиз жуда тўғри ўйлашибди. Агар ўртоқ Хатамов колхозимизга раис бўлишга рози бўлсалар, янглишмайдилар. Биз у кишини, у киши бизни яхши биладилар. Қани, биргаликда ҳаракат қилайликчи, шояд уларнинг пой қадамлари ёқиб, колхоз юқорига кўтарилса. Биз шундай бўлишига ишонамиз. Шу билан гапим тамом...

Яна уч-тўрт киши чиқиб сўзлади. Ҳамманинг гапи бир ердан чиқди. Қизиқ-қизиқ фикрлар, мулоҳазалар айтилди. Нотиқлардан бири «бизнинг қишлоқ клуб, ҳаммом деган нарсаларни кўрармикан», деб шу вақтгача раис бўлиб, ҳаётнинг бу томонларига қарамаган раислардан гина қилди. Шу одам яна, «ерларимизнинг умри қачонгача бекор ўтади, баъзи йиллари оладиган ҳосилимиз чўғи айтишга ҳам арзимайдиган бўлгани важидан уяламиз», деди.

Мана ҳозир Эгамназар шулар ҳақида ўйлаб, бояги кўнгил хижиллигини ҳам унутиб идорадан нарироқда гаплашиб, кулишиб турган одамлар томон яқинлашди. Улар ҳам янги раис томон ўгирилиб юра бошлашди. Бу Эгамназарга жуда хуш келди, чеҳраси очилди. «Ҳа, хайрият, одамлар юз ўгирмадими, бу ёғи чакки бўлмайди», кўнглидан ўтказди у.

— Жуда гапларингиз қовишиб қолди, ҳавасим келиб кетди, — деди Эгамназар, — Қани биз ҳам эшитайлик...

— Мен буларга айтаяпман, — ҳамон юзида табассум давом этди баланд бўйли, кенг елкали, қирқ беш ёшлардаги киши, — Энди қўлга тушдиларинг, ўзларингни у ёқ, бу ёққа ташлолмайсанлар. Бу раисимиз ўзи ҳам қаттиқ ишлайди, бошқаларни ҳам жон ачитиб ишламаса қўймайди. Тўғрими? Фақат ақлли гап билан колхоз олдинга қадам ташлолмайди. Ишлаш керак, тер тўкмасак бўлмайди, энди.

— Жуда ҳаққоний гап бу, — суҳбатга қўшилди ўрта ёшли киши, — районда бировга бир нима деёлмайдиган бўлиб қолдик. Ким билан гаплашиб қолсак, ҳар йили раис сайлайвериб чарчамадингларми, далага чиқишга ҳам вақтларинг бўлмаса керак, дейди. Бир нима деёлмаймиз, негаки, колхознинг қайси томонидан гап очилмасин, пастмиз...

Кичик даврага бирин-сирин одам қўшилиб катта бўлди. У ундай деди, бу бундай деди. Аммо Эгамназар ҳеч гап айтмади. Гоҳ юраги ҳовлиқиб, гоҳ ачишиб, баъзан ич-ичидан, тутоқиб одамлар мулоҳазасини эшитди.

«Демак кўпчилик ишга астойдил. Бошлаш керак. Одамларнинг кўнгли ранжийдиган бирор иш қилиниши ҳамма нарсани барбод қилади», мушоҳида қилди Эгамназар ва «жуда узоқ гаплашиб қолдикми», дея атрофдагиларга бирма-бир қараб чиқди.

— Ҳа, энди юракларни бир ёзиб олдик-да, — деди баланд бўйли, кўзойнак таққан, олтмиш беш ёшларга бориб қолган киши, — мажлиснинг совути бўлди-да, Эгамназарбой...

ЎША мажлис, ўша кунги ҳеч ким кутмаган мажлисдан кейинги тўпланиб, фикр-мулоҳазалар айтилганидан бери мана бешинчи йил ўтаяпти. Эгамназар Хатамов район ижроия комтети раислигидан ўз хоҳиши, юрак амри билан колхозга ишлашга келган кунида одамлар айтган гапдан ташқари дилида орзу-ҳаваси, катта мақсадлари ҳам бор эди.

Шу йиллар давомида Эгамназар қандай ишлар қилинаяпти, қайси масала яхши ҳал қилинаяпти-ю, қайси бири суст бажарилаяпти, кунма-кун, ойма-ой, шахсан ўзи назорат қилиб борар, бир иш вақтида ҳал бўлмай қолса кечалари ётиб уйқуси келмасди.

Қишлоқ либосини янгилаш, биров кўрса кўргундай уйлар, бинолар қуришни бошлаб юборишнинг иложи йўқ эди. Негаки, кассадаги пулнинг чўғи ночор ҳолда эди. Кассани бойитиш, одамларни яхшироқ уйларга кўчириб чиқариш, турмушларини тузатиб олишларига кўмаклашиш, бунинг учун энг аввал ер унумдорлигини ошириш кўндаланг бўлиб турарди.

Эгамназар бир кун колхознинг ўтган беш-олти йилги ҳисоб-китоб дафтарини варақлаб ўтириб, ўзини ҳам койиди. Ахир, у ҳам районнинг раҳбари эди. Бошқа хўжаликлар сингари, шу колхоз равнақи билан ҳам қизиқиш, камчиликларини тугатишда, олдинга қараб катта бўлмаса ҳам бундайроқ одим ташлашида кўмаклашиши зарур эмасмиди? Нега шундай қилмади? Раисни ёки бригадирни ундай қилмайсан, бундай қилмайсан, деб койиш кимнинг қўлидан келмайди? Аммо қайси иш қандай йўсинда бажарилса колхоз олдинга қараб кетади? Ана шуни амалда кўрсатиб бериш, қадаққа тушиб қолганда, «ҳа-ҳалашиб» елкадан кўтариб юбориш — бу ишчан, ташкилотчи, ҳақиқий раҳбарнинг иши. Шу важдан ҳам ҳозир ўзи раис бўлиб келган колхозга тузукроқ эътибор бермагани учун ич-ичидан ҳижолат чекарди.

Эгамназар шунинг учун ҳам ишга қаттиқ киришиб кетди. Кекса колхозчилар, коммунистлар, комсомолларни йиғиб гаплашди, тракторчилар, колхозчилар билан маслаҳатлашди. Ҳаммадан ҳам у қаерда нима ҳақида гапирмасин, ҳамма унинг фикрига қўшилганидан, уни бажариш учун астойдил ишга киришиб кетаётганидан ниҳоятда ҳурсанд эди. Бу ҳолат уни яна ҳам қаттиқроқ ишлашга руҳлантирарди.

Биринчи йил ёмон бўлмади. План ҳаммадан бурун бажарилди. Ҳосил ҳам сезиларли ошди. Бу қишлоқ кишиларини янги ютуқларга даъват этиш билан бирга, янги раисга бўлган ишончларини яна ҳам мустаҳкамлади.

Омбор ғаллага тўлди, кассага барака кирди. Бундан ҳамма қувонса ҳам, лекин хотиржам эмас эди. Чунки ҳали олдинда ишлар кўп эди. Тракторлар ҳаракати, одамлар одими тезлашди. Илгари, айрим ерлардан, ҳатто, тўққиз-ўн центнердан ҳосил олиб юрилган йилларда ўн беш-йигирма центнерга ҳам етказсак чакки бўлмасди, дейишарди.

Бултур 24,5 центнердан пахта олинганда, йиллик ҳисобот мажлисида комплекс механизациялашган звенонинг бошлиғи Қўшвақт Эгамбердиев сўзга чиқиб, бундай деди.

— Еримиз бағрида борини ҳали ҳам биз тўла тортиб ололмаяпмиз. Буни қаранглар, звеномиз ўттиздан берибди. Нима, қирққа етказиш қўлимиздан келмайдими? Келади. Ерларимиз, ўша ман-ман деган колхозларнинг еридан қолишмайди. Мен ўйлайман; энди ердан қанақа қилиб катта ҳосил олишни ўргандик, биз ернинг, ер бизнинг тилимизга тушунаяпти. Ҳосилнинг калити қўлимизда. Шуни билиб олсак, марра бизники.

Қўшвақт Эгамбердиев сингари ҳаракатчан, ишга астойдил берилган пахтакорлар, механизаторлар саркор бўлган бригада, звенолар бу йил бултургига қараганда кўпаяётгани, бириси унисидан, униси бунисидан, ҳосилдорликда ҳам, пахта ишларини механизациялашда ҳам ўзиб кетиш учун курашаётгани колхозни олдингилар сафига олиб чиқаяптики бу албатта қувончлидир.

Раис билан Сирдарё узоқ-узоқлардан қуёшда ярқираб кўриниб турган Қиёт қирларида айланиб юрибмиз. Бу томонларда ака-ука Бердибой, Анорбой Қурбонбоевлар бошчилик қилаётган бригада, звено туб қўйиб, қанот ёзган. Шу ака-укаларнинг бригада, звеноси бир бўлиб бултур 800 тонна пахта берибди. Ҳосил ҳисоб-китоб қилинганда Бердибой бироз ҳижолат чекибди. Бунинг сабаби қизиқ.

Эгамназар активлар йиғилиб ўтиришганда олдин Бердибойдан «қанчадан ҳосил олдингиз» деб сўради, кейин Анорбойдан. Иккаловининг сўзини эшитиб бўлиб:

— Ия, ака укага қараганда гектаридан уч ярим центнердан кам олибди-ю, — деди.

— Энди, биз... — Бердибой чайноғланиб қолган эди, раис унинг гапини бўлди:

— Биз бунинг учун сизни танқид қилмоқчи эмасмиз, аммо ака укадан орқада қолса, қандайдир ғалати бўларканда...

— Борди-ю, бу йил ака укадан ўзиб кетса, ғалати бўлмасмикан? — деди Бердибой юзига табассум югуриб, — биз ҳам белни маҳкам боғлаганмиз...

Ака-ука ўртасидаги мўл ҳосил учун кураш ҳам участка бошлиғи Мусо Мамашукуров, Эгамқул Назаров, звено бошлиқлари Бегмон Назарқулов ва бошқаларни ҳам огоҳ қилиб қўйди. Булар бошлиқ участка, звенолар бултур 26—28 центнердан олишган бўлса-да, ака-укалар ўттиздан юқорини мўлжаллашаётганда, улардан кам бўлиб қолишса, яна раис айтмоқчи ғалати туюлиб юрмасин...

ЭГАМНАЗАР Хатамов колхозга келганидан бери, мана бешинчи баҳорни кузатди. Шу ўтган давр ичида анча-мунча ишлар қилинган бўлса-да, аммо унинг кўнглида ҳали кўп нарса турибди. У бундан беш йил бурун, ўзи раис бўлиб сайланган кунда, олтмиш тўққизинчи йил якунини янги клубда ўтказамиз, деб аҳд қилган, бу гапини қишлоқ отахони, шахсий пенсионер, қурилиш бригадасининг бошлиғи Алиқул Бойбўтаевга айтган эди. Шунда Алиқул ака:

— Бўлади, албатта шундай бўлади! — деб раиснинг кўнглини тўқ қилган эди.

Ана шу айтилган гап амалга ошаяпти. Қишлоқ марказида ҳамма қулайликлари бўладиган, яъни спорт хоналари, меҳмонхонаси билан ҳашаматли клуб қуриб битказилмоқда. Эрта-индин пардозлаш ишлари бошланади.

Алиқул ака кексайганда ҳам тиниб-тинчимай, «биз ҳам бир иш кўрсатиб қўяйлик» деб жуда астойдил ҳаракат қилаяпти. Қишлоқ марказига водопровод келди, анча-мунча хонадонга газ киритилди, ремонт устахонаси, касалхонаси қурилаяпти. Қишлоқнинг тўқсон процент хонадони янги уйларга кўчиб чиқди.

Далаларда, боғларда, фермаларда иш юришган сари қишлоқ янги-янги либос кийиб, жамолини очмоқда. Ўз номи билан Қиёт, яъни қадимда қиёқ ўсиб ётган жойларда олма-ўрик шох ёзаяпти, асаларилар гул ғунчаларидан шарбат сўрмоқда.

Орзу ушалаяпти. Биз қаламга олган Бекободдаги «Победа» колхози ҳали бундан кейин пешқадамлар пешқадами бўлади, қишлоғи гуллаб-яшнайди. Меҳмондўст одамлари «Сирдарё бўйидаги бизнинг қишлоққа келинг», деб очиқ чеҳра билан, мағрур қиёфада баралла айтаверадилар.

С. МАҲКАМОВ.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар 20, Қизил тут кўча, 76 уйда яшовчи Х. ИЛХОМОВГА!

Чиғатой кўчасининг давоми Иссиқ сув йўлининг трамвай айланасидан то чойхона бекатигача бўлган 300 метрлик йўл ёмон аҳволда, уни тузатиш тўғрисида кўп жойларга мурожаат қилдик, лекин ҳозиргача натижасини кўрмаймиз, деб ёзган хатларингизни текширишга юборган эдик. Октябрь район коммунал хўжалиги бўлимининг мудири ўртоқ Файзиев ва бош инженер Шоабдуллаев ўртоқлар редакцияга мазкур йўлни ремонт қилиш планлаштирилгани ва июль ойи ичида шу йўл ремонт қилиб берилишини хабар қилишган.

* * *

Тошкент шаҳар, Ҳамза районидаги Гребоедов номли кўча, 47 уйда яшовчи Қодир МУСАЕВГА!

Газета - журналларингизни ололмаётганлигингиз тўғрисидаги хатингизни редакция текшириш ва чора кўриш учун Ҳамза район алоқа узелининг бошлиғига юборган эди. Узел бошлиғи ўртоқ Ш. Шомуротовнинг редакцияга хабар қилишича, Сизнинг эътирозингиз тўғри, дарҳақиқат почтальонлар ва почта тарқатувчи машиналарнинг етишмаслиги сабабли обуначиларнинг газета ва журналлари ўз вақтида етказиб берилмаган. Эндиликда обуналарни тарқатиш яхши йўлга қўйилди. Ҳозир кунига почталар уч маротаба келтирилади. Обуна эгалари кундалик газета-журналларни вақтида олиб ўқишяпти.

* * *

Тошкент шаҳар, Т. Шевченко номли кўча, педагогика фанлари институти ходими ўртоқ ЗОКИРОВАГА!

Сув табиатни безайдиган, ҳусни жамолини очадиган ҳаёт манбаи, сув бўлмаса ҳаёт бўлмайди, ердан гиёҳ унмайди. Лекин минг афсуски, баъзилар сувни қадрламайди. Навоий кўчасидаги ярмарка дўконлари орқасида водопровод трубаси бузилиб, сувнинг кечасию-кундузи оқиб исроф бўлаётганини кўриб юрагим ачишади...

Сизнинг шу мазмундаги хатингизни олиб, редакция бу тўғрида шаҳар водопровод тармоқларига чора кўриш тўғрисида хабар қилган эди. Бошқарма ходимлари тезда сиз кўрсатган жойга келишиб, водопровод трубасини тузатишган.

ҒУЛОМ ҚЎЧҚОРОВ кўп йиллардан бери ёш санъат мухлисларига таълим бериб келяпти. Улкан қалбга эга бўлган бу тажрибали мураббий шу кунларда В. И. Ленин номли пионерлар саройидаги ўзбек халқ чолғу оркестрининг бадиий раҳбари. Маориф аълочиси Ғ. Қўчқоров ёш ҳаваскорларга чолғучиликнинг энг нозик сирларини ўргатиш борасида ҳормай-толмай меҳнат қиляпти. Суратда: Ғ. Қўчқоров навбатдаги машғулот пайтида.

А. Тўраев фотоси.

Тинчлик ва дўстлик фестивали

Бугун Иттифоқимиз пойтахти Москвада VI Халқаро кинофестиваль очилади. Одатий анъанага айланиб қолган бу фестивалда жаҳоннинг 40 дан ортиқ мамлакати иштирок этяпти. 7 июлдан то 22 гача Кремлнинг Съездлар саройи, пионерлар саройи ва бошқа ўнлаб санъат даргоҳларида Англия, Австралия, Бельгия, Болгария, Бразилия, Ҳиндистон, Япония, ГДР, Иордания, Италия, Ироқ, Камбоджа, Монголия, Куба, Янги Зеландия, БАР, Польша, Руминия, АҚШ, Франция, Финляндия, Чехословакия, Югославия ва бошқа кўпгина давлат кино санъаткорларининг асарлари намойиш этилади.

VI халқаро кинофестивали муҳим тарихий сана — пролетариатнинг улуғ доҳийси Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш арафасида ўтяпти. Шу боисдан қатор мамлакатлар киноусталари жаҳондаги биринчи социалистик давлат асосчиси ва ташкилотчисининг фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи талайгина асарлар яратганлар. Бу борада совет кинематографчиларининг хизматлари диққатга молик. Фестиваль кунларида чет эллик меҳмонларга совет кинематографистлари яратган доҳий ҳақидаги энг яхши фильмлар намойиш этиб борилади. Шунингдек меҳмонлар Ленинград шаҳрини ва Ленин номи билан боғлиқ бўлган бошқа жойларни бориб кўрадилар.

Шу йилнинг август ойида совет кинематографиясини тузиш ҳақидаги Декретни Ленин томонидан имзоланганлигига эллик йил тўлади. Шу муносабат билан Москва кинотеатрларида совет кинематографиясининг олтин фондини ташкил этувчи энг яхши асарлар намойиш этилади.

Фестиваль тугагач, қардош республика кинематографчилари фестиваль иштирокчиларини меҳмонга таклиф этиш истагини билдирганлар. Бу нарса, шубҳасиз, у ёки бу халқ кино санъатининг ривожига баракали таъсир этади.

VI Халқаро кинофестивали «кино санъати гуманизм, халқлар ўртасидаги тинчлик ва дўстлик учун курашда» шиори остида ўтади.

Фестивалнинг жюри аъзолари аллақачон аниқлаб бўлинган. Жюрига довруғи оламга достон бўлган ажойиб киноусталари Германия Демократик Республикасидан Эрвин Гешоннек, франциялик Ив Чампи, польшалик Ежи Кавалерович, италиялик Альберто Сорди, ва Москвада ўтказилган V Халқаро кинофестиваль ҳамда Осиё ва Африка мамлакатлари кинематографистларининг I Тошкент кинофестивалида иштирок этган сенегаллик ёш актриса Тереза Диоп сайланган.

Кинофестиваль дирекциясига узлуксиз жуда кўплаб телеграммалар келиб турибди. Улардан баъзи бирларини келтириб ўтамиз. Римдан: «Таклифинглар учун миннатдорман, бажону дил иштирок этаман. Моника Витти» Токиодан: «Мен кинофестиваль ишларига улкан муваффақиятлар тилайман. Акира Куросава». Нью-Йоркдан: «VI Халқаро Москва кинофестивалининг шиори мени бениҳоя мамнун этди. «Кино санъати гуманизм, халқлар ўртасидаги тинчлик ва дўстлик учун курашда!» Бу шиор бизнинг бутун ишонч ва умидимизни ўзида мужассам этган. Мен аминманки, VI Халқаро кинофестиваль шу мақсад йўлида улкан ва самарали ишларни амалга оширади. Генри Фонд». Шунингдек, Москвага Тошкентда ўтказилган I Халқаро кинофестиваль иштирокчиси Юнус Н'Дьяйе, ливанлик Надя Гамаль ва Мунир Маасои ҳам келиш истагини билдирганлар.

Бу сафар ҳам фестиваль иштирокчилари пионерлар саройида бўладилар ҳамда шу ерда анъанага кўра иккинчи марта энг яхши болалар фильмлари учун конкурс ўтказилади. Махсус жюри болалар фильмлари учун битта олтин ва учта кумуш мукофот ажратган.

Шубҳасиз VI Халқаро Москва кинофестивали тинчлик ва гуманизм учун курашда муҳим босқич бўлади, қардош халқлар кинематографчиларининг ижодий ҳамкорлигига кенг замин яратади.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

МЕҲНАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН ХАЛҚАРО КОНГРЕСС

ЖЕНЕВА. (ТАСС). Женевада тугаган Халқаро конгресс хавфсизлик техникаси, меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат гигиенасининг жуда кенг кўламдаги масалаларига бағишланди. Конгресс Халқаро меҳнат ташкилотининг 50 йиллик юбилейи муносабати билан ўтказилаётган тадбирлардан бири сифатида чақирилди. Конгресс ишида дунёнинг 70 мамлакатидан 1500 дан ортиқ делегат қатнашди.

Совет делегациясининг раҳбари, СССР Министрлар Советп ҳузуридаги саноатдаги ишларни хавфсиз бажарилишини назорат қилиш ва кончилик назорати Давлат Комитети раисининг биринчи ўринбосари Б. И. Алексеев конгресс натижаларига баҳо берар экан, конгресс ишида даставвал меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат гигиенаси проблемаларининг тематикаси ва кўлами ҳилма-хил бўлганлигини уқтириб ўтди. Конгрессда Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги ривожланаётган мамлакатлардан кўп вакил қатнашганлиги ҳам эътиборли воқеалардан бири бўлди. Бу мамлакатларнинг делегатлари ўз мамлакатларида хавфсизлик техникаси ва унинг амалий қўлланиш масалалари бўйича қизиқ-қизиқ ахборотлар бердилар.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Ўқ-дори, озиқ-овқат ва дори-дармонлар ортган колонналар чўл орқали ўтган йўллар ва чакалакзорлардаги тор сўқмоқлар орқали ҳар куни ҳаракатдаги Халқ озодлиқ қуролли кучлари қисмларига ёрдамга отланади. Ҳар бир Жанубий вьетнамлик ватанпарвар — деҳқон, ҳунарманд, студент, художўй америкалик агрессорлар ва уларнинг сайгонлик малайларидан ватанни озод қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшиш учун ҳаракат қилмоқда. ВИА—ТАСС фотоси.

Дўстона визит тугади

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР ҳукуматининг раиси О. Черникнинг таклифига биноан ГДР Министрлар Кенгашининг раиси В. Штоф 2 ва 3 июлда дўстона визит билан ЧССРда меҳмон бўлиб турди, деб хабар беради ЧТК агентлиги.

Бу ерда эълон қилинган ахборотда уқтириб ўтилишича, О. Черник билан В. Штоф халқаро аҳволнинг асосий масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар. Улар Коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвада бўлиб ўтган Халқаро Кенгаши якунларини табрикладилар.

Ҳар икки томон жаҳон социалистик системаси ва унинг энг катта кучи—Совет Иттифоқининг инсониятнинг асосий душмани — империализмга қарши курашда ҳал қилувчи ролини таъкидлаб ўтдилар. Европада хавфсизлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгаши чақириш тўғрисида Будапешт мурожаатнинг катта аҳамиятга эга бўлганлиги таъкидлаб ўтилди.

Тинчлик ва хавфсизлик, дейилади ахборотда, Европадаги мавжуд чегараларнинг, айниқса, ГДР билан ГФР ўртасидаги ҳамда Одер ва Нейсе дарёлари бўйлаб ўтган чегаралар даҳлсизлигини, ГДРнинг халқаро ҳуқуқий тан олинишини, ГФР бутун немис халқи номидан якка-ю-ягона вакил бўлишдек бемаъни, ҳуқуқдан воз кечишини, ГФРни қандай шаклда бўлмасин ядро қуролига яқинлаштирмасликни, Ғарбий Берлин алоҳида сиёсий замин сифатида тан олинишини, Мюнхен битими аввал бошданоқ ҳақиқий эмаслиги тан олинишини, шунингдек барча янги нацист ташкилотлари тақиқланишини талаб этади.

ЧССР ҳукуматининг раиси ва ГДР Министрлар Кенгашининг раиси Америка империализми ва унинг гумашталарининг Вьетнамдаги агрессиясини қатъият билан қоралайдилар ва Исроилнинг араб давлатларига қарши давом этаётган душманчилик ҳаракатлари тинчлик учун катта хавф, дейдилар.

ПРОТОКОЛЛАР ИМЗОЛАНДИ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Ҳиндистон билан Покистон вакиллари Исломободда Качскрани районида Покистон-Ҳиндистон чегараси тўғрисидаги тўла-тўкис протоколларни ва демаркация хариталарини имзоладилар. Бу район одам яшамайдиган саҳро жойдан иборат бўлиб, 1965 йилнинг баҳорида Ҳиндистон билан Покистон ўртасида ана шу жой деб жиддий можаро чиққан эди.

Качскрани районидаги чегарани демаркацияси халқаро трибуналнинг қарорига биноан ўтказилди. Шунга биноан, Ҳиндистон Покистонга 350 квадрат мил территорияни берди.

ТАИЛАНДДА ВАБО КАСАЛИ

БАНГКОК. (ТАСС). Таиландда айниқса мамлакатнинг шарқи-шимолий ва марказий вилоятларида вабо касали тарқалмоқда. Бангкок ва Тонбурида вабо касалига дучор бўлиб 100 дан ортиқ киши ўлди.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

ТОКИО. 520 минг аъзоси бўлган Тўқимачилик саноати ходимлари касаба союзларининг федерацияси иш ҳақини ошириш учун олиб бораётган курашида ғалаба қозонди. Федерация 9 июлда 24 соатлик забастовка ўтказмоқчи бўлганлигидан ваҳимага тушиб қолган хўжайинлар ён беришга мажбур бўлишди. Тўқимачилик саноатининг бир қанча тармоқларидаги ишчиларнинг иш ҳақи кўпайтирилди.

* * *

ЛОНДОН. Инглиз меҳнаткашларининг ўтган ҳафтадаги энг катта забастовкаси ишчиларнинг ғалабаси билан тугади. «Лейланд» компанияси заводларидаги тўққиз мингга яқин автомобилсоз ишчилар иш ҳақини ошириш тўғрисидаги ўзларининг талабларини тўла равишда бажартиришга муваффақ бўлишди. Ливерпуль ва Беркенхеднинг 10 минг докери ҳам катта ғалаба қозонди. Улар уч кун иш ташлаб, натижада хўжайинларни меҳнаткашларнинг иш шароитини қайта кўриб чиқишга рози бўлишга мажбур қилдилар.

САНТЬЯГО. Чили жанубидаги Каутин вилоятида Вилья-Арика ва Кильхота қишлоқларининг тоқати-тоқ бўлган аҳолиси катта бойларнинг ерларини босиб олишди. Шу вилоятларнинг маъмурлари деҳқонларга қарши курашиш учун юборган солдатлар 26 кишини қамаб қўйди. Кокимбо вилоятидаги ўн саккиз мулк эгасининг қўлида ишлаб турган бир неча юз деҳқон ва қишлоқ хўжалик ишчилари ҳам ер учун, турмуш ва меҳнат шароитини яхшилаш учун курашмоқда. Улар бундан икки ҳафта олдин эълон қилинган забастовкани давом эттирмоқда.

* * *

САН-ХОСЕ. Коста-Рикадаги Лимон портининг 400 дан кўпроқ ишчиси 24 соатлик забастовка эълон қилганлиги натижасида Американинг «Стандард фрут» компанияси кемаларига банан юклаш тўхтаб қолди. Забастовкачилар мажбуран ишламай турган вақтлари учун ҳақ тўлашни талаб этмоқдалар.

(ТАСС).

Журналистлар семинари

Ҳарбий-ватанпарварлик темасида ёзувчи журналистларнинг республика семинари ўз ишини тамомлади. Семинар қатнашчилари Ҳарбий Совет аъзоси, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-майор А. В. Дебалюкнинг «Ватанга содиқ фарзандлар тарбиялайлик» деган темадаги докладини тинглаб, шу соҳада газета, журналлар, радио ва телевидение ходимлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар.

Семинарнинг бир кунини журналистлар В. И. Ленин номидаги Тошкент ҳарбий билим юртида, курсантлар ҳузурида ўтказишди. Жанговар техника билан танишишди. Семинар қатнашчилари, шунингдек «Днепр» операцияси ҳақидаги «Совет Иттифоқига хизмат қиламан» бадиий фильмини кўрдилар, Туркистон ҳарбий округи жанговар музейини томоша қилдилар.

Ҳарбий ватанпарварлик темасини яхши ёритаётган бир группа қаламкашларга мукофотлар топширилди.

СПОРТ

СУНГГИ УЙИНЛАР ОЛДИДАН

Мамлакат футбол чемпионатининг кейинги кунларда бўлган мусобақалари турнир жадвалидаги аҳволни яна мураккаблаштириб юборди. Биринчи кичик группада Москва армиячилари «Черноморец» устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозониб, иккинчи ўринда мустаҳкамланиб қолдилар.

«Арарат» командаси кучли еттиликда қолиш учун муҳим қадам қўйди: «Нефтчи» футболчиларини қабул қилиб, ғалабага эришди — 1:0. Ягона тўп 11 метрлик белгидан Овивян томонидан киритилди. «Заря» коллективи ҳам хафли зонадан узоқлашди. Луганскликлар Куйбишев шаҳрига бориб, «Крилья Советов»дан икки очко олдилар (3:1). «Уралмаш» билан Ростов армиячилари баҳси дуранг бўлиб тугади — 1:1.

Иккинчи кичик группа коллективлари ўртасида фақат «Локомотив»гина олтин медаль учун курашувчилар сафида қатнаша олмаслиги маълум. Қолган ҳамма командалар кучлилар даврасида қолиш имкониятини йўқотгани йўқ. Чамаси, сўнгги тур ўйинидагина ҳамма муаммолар ҳал бўлади. Ҳозирча ҳавфли зонада қолаётган «Қайрат» ва «Пахтакор»нинг аҳволи анча мушкул. «Қайрат» ўтган турда Москва спартакчиларидан 1:4 ҳисобида енгилди. Ленинграднинг «Зенит» командаси Кутаиси торпедочиларини қабул қилиб, рақиблари дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритди ва олтинчи ўринга кўтарилди. «Локомотив» эса Донецкнинг «Шахтёр» командаси билан ўйинда ғалаба қозонган бўлса ҳам (2:0) сўнгги ўриндан силжий олмади.

Кеча ўзбек футболчилари Москвада «Торпедо» билан, «Динамо» (Минск) командаси тбилисилик клубдошлари билан учрашдилар. Бу иккала ўйин натижаси ўринларнинг тақсимланишида муҳим аҳамиятга эга.

ҲУШВАҚТНИНГ ОЛТИН МЕДАЛИ

Халқаро классик спорт мастери Ҳушвақт Рўзиқулов самбо кураши бўйича Москвада ўтказилган анъанавий халқаро турнирда ғолиб чиқди. 23 ёшлик ўзбек полвони СССР чемпиони олтин медали ёнига энди катта турнирнинг олтин медалини ҳам қўшиб олди. Ҳамшаҳримиз Болгария, Монголия ва Япониядан келган тажрибали рақибларини енгиб, юксак спорт маҳоратини намойиш қилди.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.35 — Теледнгилинлар, 18.50 — Эртаклар (кичкинтойлар учун). 19.10 — Стандарт — давлат нормаси. 19.30 — Польша Халқ Республикаси кинофестивалининг қатнашчилари — студия меҳмонлари.

Ўзбек тилида: 20.30 — Пойтахтимиз меҳмонлари. Хоразм область театрининг «Гурбатда ғариб» спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телеянгиликлар, 22.50 — «Турмуш ва маданият» тележурнали.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

УҚУВ КУРСАТИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 — «Уқишга марҳамат», 18.30 — Физика, 19.00 — Математика (абитуриентлар учун).

19.55 — дан Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Дўстимга хат (кинофильм), 20.10 — Классик музика саҳифаларида.

Рус тилида: 20.50 — Сопот—67 (телефильм), 21.35 — Суиқасд (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/VII да Алжонларим, 9/VII да Парвона.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Аввал сен ур, Фредди! — «ЧАЙКА» НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Минг имкониятдан бири — «УЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Париж — Варшава визасиз — «УЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Кеч соат 9 ва 10-40 минутда бошланади)

Аввал сен ур, Фредди! — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли.

Минг имкониятдан бири — «ХЕВА».

Ҳеч қачон эсдан чиқмайдиган қотиллик — НАВОИЙ номли.

УЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ БУКА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

1969-1970 ўқув йилининг кундузги бўлимига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕХНИКУМ: трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини ишлатувчи ва ремонт қилувчи кенг профилли техниклар, автомобилларни ремонт қилувчи ва уларга техник қаров берувчи кенг профилли техниклар тайёрлайди.

Уқиш давомида ўқувчилар қўшимча равишда слесарь, токарь, шофёр, тракторчи, машинист ҳунарларига ўргатилади.

Стипендия умумий тартибда тўланади, узоқдан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

УҚИШ МУДДАТЛАРИ:

Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимида 8-синф маълумоти билан 3 йилу 6 ой, 10—11 синф маълумоти билан 2 йилу 6 ой;

Автомобилларни ремонт қилиш ва уларга техник қаров бериш бўлимида 8 синф маълумоти билан 3 йилу 6 ой; 10—11 синф маълумоти билан — 2 йилу 6 ой.

Дарслар фақат ўзбек тилида олиб борилади.

Аризалар — 31 июлгача қабул қилинади.

Имтиҳонлар 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Уқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, бешта фотосурат (3x4 см), медицина справкаси (№ 286 форма), автобиография.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Кириш имтиҳонлари қуйидаги фанлардан ўтказилади:

8 синф маълумотлилар учун: ўзбек тили (диктант), математика (оғзаки);

10 синф маълумотлилар учун: математика (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёт (иншо).

Армия хизматидан бўшаганлар, колхоз, совхоз, район трактор станцияси ва бошқа корхоналар ва ташкилотлар йўлланмаси билан келганлар конкурссиз қабул қилинади.

Техникум адреси: Тошкент область, Бўка район, Бобир кўчаси, 1-уй.

Ҳар тўғрида

ТЎТИҚУШЛАР ЧЕМПИОНИ

...Оқ тўтиқуш Жакотт—Габон мамлакатидан, яшилранг Ито эса — Амазонкадан. Бу чемпионларнинг чиқишлари орнитолог олимлар, қуш ишқибозлари ва ҳатто бу соҳадан хабардор бўлмаган кишиларда ҳам катта қизиқиш уйғотди. Тўтиқушларнинг эгаси ва ўргатувчиси парижлик адвокат Рауль Урс эса тўтиқушларни қандай сўзлашга ўргатгани ҳақида қуйидагиларни гапириб берди:

Рауль Урснинг усули шундан иборатки, у ҳамиша ўз «шогирд»ларининг психологиясини яхши билади, улар билан худди ёш болалар билан бўлганидек муомала қилади. Ҳар бир тўтиқуш билан ўзига хос равишда гапиришади.

Энг яхши «шогирд» Жакотт — жуда хотиржам табиатли. Эгаси ҳам унга мулойим ва осойишта овоз билан мурожаат этади. Қушнинг хоҳиш-иродасини билганидан уни у ёки бу вазифани бажаришга ҳеч қачон мажбур қилмайди. Тўрт ёшли Ито эса — шўх, ҳаракатчан, тинчимас. Эгаси у билан одатда ҳазил, баъзан эса талабчан оҳангда сўзлашади. Ито гапга кирмайдиган бўлса уни жазолайди ҳам.

Энг муҳими — тўтиқушни тушуниш, унинг ҳам ўргатувчини тушунишга ва бўйсунишга эришишдир. Бунинг учун ўзаро меҳр-оқибатли бўлишга ундайдиган шароит яратиш лозим.

Рауль Урс ўз тўтиқушларини гапиришга ўргатишда болаларни тилга ўргатишдаги усулларнинг худди ўзидан фойдаланади, яъни сўзни товуш кўриниши ва конкрет маъноси бирлигини ўзлаштириш усулини қўллайди.

У қушга пирожное кўрсатиб ва бунинг номини аниқ айтиб, тўтиқуш бу сўзни ёдлаб олишига эришади. Кейинги энг қийин вазифа шундан иборатки, қушни сўз билан ҳаракат орасидаги алоқани англаб олишга мажбур қилиш керак. Шундан сўнг қуш феълнинг ноаниқ формасини буйруқ феълидан ажратишга, сўнгра эса санашга ўргатилади.

Натижа жуда ажойиб бўляпти. Тўтиқушлар 500 га яқин сўзни билишади. Репертуарлари ҳам анча бой: ўзаро ва эгалари билан 60 га яқин суҳбатни ўзлаштириб олишган. Ундан ташқари, қўшиқлар оҳангида ҳуштак чалишади, турли хил шовқинлар, стаканлар жаранги, қаттиқ кулги, йўтал ва ҳоказоларга тақлид қилиб, овоз чиқаришади. Саволга жавоблари ҳам қизиқ. Тўғри, улар ёдлаб олинган, бироқ автомат равишда ёдлаб олинганлиги ҳеч сезилмайди... Бундан ташқари, тўтиқушлар 10 гача санашни билишади.

Ҳозирги вақтда олимлар «Ҳақиқатан ҳам қушлар муайян товушни тегишли рақам билан боғлаган ҳолда англаб оладиларми?» деган муаммони тадқиқ қилишга уриняптилар. Ахир, бу ерда гап фикрлаш жараёни устида боряпти-да!

Рауль Урснинг айтишича, ҳамма гапирувчи қушлар ҳам худди шундай натижага эришишлари мумкин. Албатта, бунда уларнинг ўзига хос қобилиятларини ҳисобга олиш керак. Ахир бир синфда ҳам қолоқ, ҳам илғор ўқувчилар бўлади-ку!

Қушларнинг ёши ҳам муҳим аҳамиятга эга. Улар қанча илгари ўргатилса, шунча яхши.

Эҳтимол, бундай гапирувчи қушларда ҳали бизга номаълум хотирда сақлаш имконияти бордир, лекин бу хотирани бетиним иш билан ўткирлаштириб бориш лозим. Шуниси маълумки, ҳайвон зоти ўз ҳолига ташлаб қўйилса, ўрганган нарсасини тез эсдан чиқариб юборади.

Раул Урс тўтиқушлар билан жуда узоқ ва чидам билан ишлагани ҳақида ҳикоя қиларкан, бу иш билан ҳар куни шуғуллангани ҳақида гапиради. У беш йил давомида қушлар билан тахминан тўрт минг соат машғулот ўтказибди.

Қараб туринг, тўтиқушлар бизни ҳали яна кўп ҳайрон қолдиришади.

К. ШАБО,

«Наука и жизнь» журналидан.

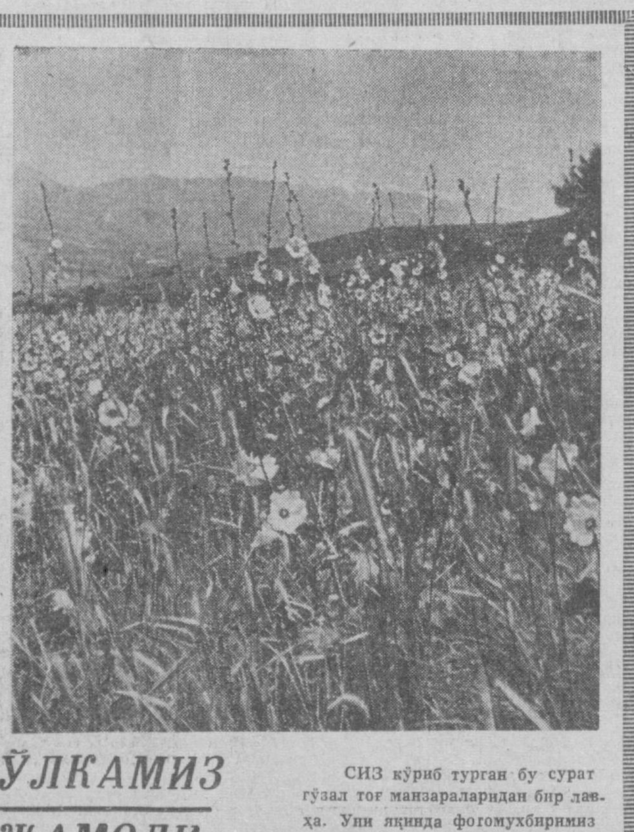

ЎЛКАМИЗ ЖАМОЛИ

СИЗ кўриб турган бу сурат гўзал тоғ манзараларидан бир лавҳа. Уни яқинда фотомухбиримиз А. Абалян тоққа қилган сафаридан плёнкага тушириб қайтди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б—2317. ИНДЕКС — 6469. Р. 01526.